

Johannese evangeelium

¹ Alguses oli Sõna juba olemas.* Sõna oli Jumala juures ja Sõna oli Jumal. ² Alguses oli ta Jumala juures. ³ Kõik on tekkinud tema kaudu; ilma temata ei ole tekkinud midagi. ⁴ Temas oli elu, see elu, mis on kõigi valgus. ⁵ Valgus paistab pimedusse ja pimedus ei ole seda kustutanud.†

⁶ Jumal saatis mehe nimega Johannes. ⁷ Ta tuli tunnistajana selgitama valgust, et kõik võiksid tema kaudu uskuda. ⁸ Tema ise ei olnud valgus, vaid ta tuli valgusest tunnistama.

⁹ Tõeline valgus oli tulemas maailma, et valgustada kõiki. ¹⁰ Ta oli maailmas, ja kuigi maailm oli tehtud tema kaudu, ei tundud maailm, kes ta on.‡ ¹¹ Ta tuli omade juurde, kuid nad ei võtnud teda omaks.§ ¹² Kuid kõigile neile, kes ta vastu võtsid ja temasse uskusid, andis ta õiguse saada Jumala lapseks. ¹³ Need lapsed ei ole sündinud tavalisel moel, mitte inimese soovi või isa otsuse tulemusena, vaid nad on sündinud Jumalast. ¹⁴ Sõna sai inimeseks ja elas meie

* **1:1** 1:1. Teisisõnu, Sõna eksisteeris igavesest minevikust alates. Sõna mõiste tähendab enamat kui tähemärke, mis sõna moodustavad. See tähendab jumalikku mõtlemisviisi, Jumala väljendust, jumaluse aktiivset aspekti, mis kutsub esile, nagu on kirjas 1. Moosese 1:1. † **1:5** 1:5. Originaali sõna võib tähendada ka „võitma“ või „mõistma“. ‡ **1:10** 1:10. Või „ei tundnud teda ära“. § **1:11** 1:11. Või „Ta tuli oma koju, kuid omad ei võtnud teda vastu“.

keskel ning me nägime tema au, Isa ühe ja ainsa Poja* au, täis armu ja tõde.

¹⁵ Johannes tunnistas temast, hüüdes rahvale: „See on tema, kellest ma teile rääkisin, kui ütlesin: „See, kes tuleb pärast mind, on minust tähtsam, sest tema oli olemas juba enne mind.““

¹⁶ Me kõik oleme saanud osa tema heldusest, ühe armulise kingi teise järel. ¹⁷ Seadus anti Moosese kaudu; arm ja tõde tulid Jeesusel Kristusel kaudu.

¹⁸ Kuigi keegi ei ole eales Jumalat näinud, on üks ja ainus Jumal, kes on Isa lähedal, näidanud meile, missugune on Jumal.†

¹⁹ Seda teatas Johannes avalikult, kui juudi juhid saatsid Jeruusalemmast preestrid ja leviite temalt küsima: „Kes sa oled?“ ²⁰ Johannes kuulutas lihtsalt ja selgelt, ilma kõhklemata: „Ma ei ole Messias.“

²¹ „Kes sa siis oled?“ küsisid nad. „Kas Eelija?“

„Ei, ei ole,“ vastas ta.

„Kas sa oled see prohvet?“‡

„Ei,“ kostis ta.

²² „Kes sa siis oled?“ küsisid nad. „Me peame andma vastuse neile, kes meid saatsid. Mida sa enda kohta ütled?“

²³ „Ma olen hääl, mis hüüab kõrbes: „Tehke Issanda tee sirgeks!““ ütles ta prohvet Jesaja sõnu kasutades.§

²⁴ Variseride saadetud preestrid ja leviidid*

* **1:14** 1:14. Sõna-sõnalt „ainusündinud“. See viitab pigem positsioonile ja ainulaadsusele kui sündimisele. † **1:18** 1:18. Või „on tema teatavaks teinud“. ‡ **1:21** 1:21. Juutide mõtteviisis oodati enne lõppu erilist prohvetit. § **1:23** 1:23. Tsiteeritud Jesaja 40:3. * **1:24** 1:24. „Preestrid ja leviidid“ – mitte otsesõnu salmist 19.

²⁵ küsisid talt: „Miks sa siis ristid, kui sa ei ole Messias, Eelija ega see prohvet?“

²⁶ Johannes vastas: „Mina ristin veega, kuid teie keskel seisab see, keda te ei tunne. ²⁷ Tema tuleb pärast mind, aga ma ei ole väärt isegi tema sandaale lahti päästma.“ ²⁸ See kõik toimus teisel pool Jordanit Betaanias, kus Johannes ristas.

²⁹ Järgmisel päeval nägi Johannes Jeesust lähenemas ja ütles: „Vaadake, Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu! ³⁰ Tema on see, kellest ma rääkisin, kui ütlesin: „Pärast mind tuleb minust tähtsam mees, sest tema oli olemas juba enne mind.“ ³¹ Ma ise ei teadnud, kes ta on, kuid mina tulin ristima veega, et tema saaks Iisraelile ilmutatud.“

³² Johannes andis tunnistust temast, öeldes: „Ma nägin taevast laskumas Vaimu nagu tuvi ja tema peale jäämas. ³³ Ma ei oleks teda tundud, kui see, kes läkitas mind veega ristima, ei oleks mulle öelnud: „See, kelle peale sa näed Vaimu laskumas ja sinna jäämas, on see, kes ristib Püha Vaimuga.“ ³⁴ Ma nägin seda toimumas ja kinnitan, et see on Jumala Poeg.“

³⁵ Järgmisel päeval seisis Johannes koos oma kahe jüngriga. ³⁶ Ta nägi Jeesust mööda minevas ja ütles: „Vaadake! See on Jumala Tall!“ ³⁷ Kui kaks jüngrit kuulsid tema sõnu, läksid nad ja järgisid Jeesust.

³⁸ Jeesus pöördus ja nägi neid järgnemas. „Mida te otsite?“ küsis ta neilt.

„Rabi (mis tähendab „Õpetaja“), kus sa peatud?“ küsisid nad vastu.

³⁹ „Tulge ja vaadake,“ ütles ta neile. Nii nad siis läksid koos temaga ja nägid, kus ta peatus. Kell oli umbes neli pärastlõunal, ja nad veetsid ülejäänud päeva temaga koos.

⁴⁰ Andreas, Siimon Peetruse vend, oli üks neist kahest jüngrist, kes olid kuulnud, mida Johannes ütles, ja oli Jeesust järginud. ⁴¹ Ta läks kohe otsima oma venda Siimonat ja ütles talle: „Me leidsime Messia!“ (mis tähendab „Kristus“).[†] ⁴² Ta viis tema Jeesuse juurde. Siimonale otsa vaadates ütles Jeesus: „Sina oled Siimon, Johannese poeg. Aga nüüd hüütakse sind Keefaseks“ (mis tähendab „Peetrus“).[‡]

⁴³ Järgmisel päeval otsustas Jeesus minna Galileasse. Jeesus leidis sealt Filippuse ja ütles talle: „Järgne mulle.“ ⁴⁴ Filippus oli pärit Betsaidast, samast linnast, kust Andreas ja Peetruski.

⁴⁵ Filippus leidis Naatanaeli ja ütles talle: „Me leidsime tema, kellest Mooses kirjutas seaduses ja ka prohvetid – Naatsaretist pärit Jeesuse, Joosepi poja.“

⁴⁶ „Naatsaretist? Kas sealt saab tulla midagi head?“ imestas Naatanael.

„Lihtsalt tule ja vaata,“ vastas Filippus.

⁴⁷ Kui Jeesus nägi Naatanaeli lähenemas, ütles ta tema kohta: „Vaadake, siin on õige iisraellane! Temas ei ole midagi väärat.“

⁴⁸ „Kuidas sa tead, kes ma olen?“ küsis Naatanael.

[†] **1:41** 1:41. Kristus tähendab „Võitu“. [‡] **1:42** 1:42. Keefas ja Peetrus tähendavad mõlemad „kalju“ või „kivi“.

„Ma nägin sind seal viigipuu all, enne kui Filippus sind kutsus,“ vastas Jeesus.

⁴⁹ „Rabi, sina oled Jumala Poeg, Iisraeli kuningas!“ hüüatas Naatanael.

⁵⁰ „Kas sa usud seda lihtsalt sellepärast, et ma ütlesin sulle, et nägin sind viigipuu all?“ ütles Jeesus. „Sa saad näha veel palju rohkem kui see!“ ⁵¹ Seejärel lausus Jeesus: „Ma räägin teile tõtt: te kõik näete taeva olevat avatud ja Jumala inglid käimas üles ja alla inimese Poja peal.“ §

2

¹ Kahe päeva* pärast toimus Galileas Kaanas pulmapidu ning Jeesuse ema oli seal. ² Jeesus ja tema jüngrid olid samuti pulma kutsutud. ³ Vein sai otsa ja Jeesuse ema ütles Jeesusele: „Neil ei ole enam veini.“

⁴ „Ema, miks sa mind sellesse segad?† Minu aeg ei ole veel tulnud,“ vastas Jeesus.

⁵ Tema ema ütles teenijatele: „Mida iganes ta teile ütleb, seda tehke.“

⁶ Seal lähedal seisis kuus kivianumat, mida juudid kasutasid tseremoniaalsel pesemisel, igäuks neist mahutas ligi sada liitrit.‡ ⁷ „Täitke anumad veega,“ ütles Jeesus neile. Nad täitsid need kohe. ⁸ Seejärel ütles ta neile: „Valage veidi välja ja viige see pulmavanemale.“ Nad

§ **1:51** 1:51. Viidatud Jaakobi kogemusele 1. Moosese 28:12, väljend „inimese Poeg“ asendab sõna „redel“. * **2:1** 2:1. Sõna-sõnalt „kolmandal päeval“ (kaasaarvava arvestuse järgi). † **2:4** 2:4. Sõna-sõnalt „mis mul või sul sellest?“ (ehk „Mis on sel minu või sinuga pistmist?“) ‡ **2:6** 2:6. Sõna-sõnalt „kaks või kolm mõõtu“.

viisidki talle veidi proovida. ⁹ Pulmavanem ei teadnud, kust see pärit on, ainult teenijad teadsid. Aga kui ta maitses vett, mis oli veiniks muutunud, kutsus ta peigmehe kõrvale.

¹⁰ „Kõik pakuvad kõigepealt parimat veini,“ ütles ta peigmehele, „ja kui inimesed on juba palju joonud, siis võtavad nad välja odavama veini. Kuid sina oled parima veini lõpuks hoidnud!“ ¹¹ See oli Jeesuse kõige esimene tunnustäht ja selle tegi ta Galilea Kaanas. Siin ilmutas ta oma auhiilgust ja tema jüngrid hakkasid temasse uskuma.

¹² Pärast seda lahkus Jeesus koos oma ema, vendade ja jüngritega Kapernaumast, kus nad olid mõne päeva viibinud. ¹³ Kuna oli peaaegu juutide paasapäeva aeg, läks Jeesus Jerusalemma. ¹⁴ Templist leidis ta inimesed veiseid, lambaid ja tuvisid müümas ning rahavahetajad laudade taga istumas. ¹⁵ Ta keerutas nõõridest piitsa ja ajas kõik templist välja koos lammaste ja veistega, puistas rahavahetajate mündid laiali ja keeras nende laudad kummuli. ¹⁶ Ta käskis tuvimüüjaid: „Viige need asjad siit ära! Ärge muutke mu Isa koda turuplatsiks!“ ¹⁷ Tema jüngritele meenusid Pühakirja sõnad: „Kiindumus sinu kojasse on mu sees nagu kõrvetav tuli!“§

¹⁸ Juudi juhid võtsid seepeale sõna ja küsisid talt: „Mis õigus on sul seda teha? Näita selle tõendamiseks mõnd tunnustähte!“

§ 2:17 2:17. Tsiteeritud Psalmid 69:10.

¹⁹ Jeesus vastas: „Hävitage see tempel ja ma taastan selle kolme päevaga!“

²⁰ „Selle templi ehitamiseks kulus nelikümmend kuus aastat ja sina kavatsed selle kolme päevaga taastada?“ ütlesid juudi juhid. ²¹ Aga tempel, millest Jeesus rääkis, oli tema ihu. ²² Pärast seda, kui ta oli surnuist üles tõusnud, meenusid jüngritele tema sõnad ja nad uskusid Pühakirja ja Jeesuse sõnu.

²³ Imetegude tõttu, mida Jeesus Jeruusalemmas paasapäeva ajal tegi, uskusid temasse paljud. ²⁴ Kuid Jeesus ei usaldanud neid, sest ta teadis inimestest kõike. ²⁵ Tal ei olnud vaja, et keegi talle inimloomusest räägiks, sest ta tundis inimeste mõtteviisi.

3

¹ Oli üks mees nimega Nikodeemos, variser ja juutide valitseva nõukogu liige. ² Ta tuli öösel sinna, kus Jeesus oli, ja ütles: „Rabi, me teame, et sa oled Jumala juurest tulnud õpetaja, sest keegi ei suudaks teha tunnustähti, mida sina teed, kui Jumal ei oleks temaga.“

³ „Ma räägin sulle tõtt,“ vastas Jeesus, „kui sa pole uuesti sündinud,* ei saa sa Jumala riiki kogeda.“

⁴ „Kuidas saab vana inimene uuesti sündida?“ küsis Nikodeemos. „Ei saa ju minna tagasi emaüska ja teist korda sündida!“

⁵ „Ma räägin sulle tõtt: sa ei saa Jumala riiki, kui sa ei ole sündinud veest ja Vaimust,“ lausus Jeesus talle. ⁶ „Mis ihust on sündinud,

* **3:3** 3:3. Või „ülevvalt sündinud“.

on ihu, ja mis Vaimust on sündinud, on Vaim.
 7 Ära üllatu, kui ma ütlen sulle: „Te peate uuesti sündima.“† 8 Tuul puhub, kust tahab, ja sa kuuled ainult tema häält, kuid ei tea, kust ta tuleb või kuhu läheb; nii on igaühega, kes on Vaimust sündinud.“

9 „Kuidas see võimalik on?“ küsis Nikodeemos.

10 „Sa oled Iisraelis kuulus õpetaja,‡ aga ikkagi ei mõista sa selliseid asju?“ vastas Jeesus.

11 „Ma räägin sulle tõtt: me kõneleme sellest, mida teame, ja tunnistame sellest, mida oleme näinud, kuid sina keeldud meie tunnistust vastu võtmast. 12 Kui sa ei usu seda, mida räägin sulle maistest asjadest, kuidas usuksid sa seda, kui räägiksin sulle taevastest asjadest? 13 Keegi ei ole taevani jõudnud, kuid inimese Poeg tuli taevast alla. 14 Samamoodi nagu Mooses tõstis mao kõrbes üles,§ tõstetakse ka inimese Poeg üles, 15 et igaühel, kes temasse usub, oleks igavene elu.

16 Sest Jumal armastas maailma nii väga,* et andis oma ühe ja ainsa Poja, et igaüks, kes temasse usub, ei peaks surema, vaid tal oleks igavene elu. 17 Jumal ei saatnud Poega maailma, et maailma hukka mõista, vaid et maailm tema kaudu päästa. 18 Neid, kes usuvad temasse, ei mõisteta hukka, kuid need, kes temasse ei

† 3:7 3:7. Kõigepealt pöörduetakse ainsuses Nikodeemose poole, seejärel mitmuses laiema publiku poole. ‡ 3:10 3:10. Sõna-sõnalt „sa oled Iisraeli õpetaja“. § 3:14 3:14. Vt 4.

Moosese 21:9. * 3:16 3:16. Sõna, mida sageli tõlgitakse kui „nõnda“ („sest nõnda ...“), on peamiselt kirjeldav, kuidas või mis moel Jumal armastab, mitte ei väljenda niivõrd tema armastuse ulatust või tugevust.

usu, on juba hukka mõistetud[†], sest nad ei ole uskunud Jumala ühtainsat Poega. ¹⁹ Otsus[‡] tehakse nii: valgus tuli maailma, kuid inimesed armastasid pigem pimedust, mitte valgust, sest nende teod olid kurjad. ²⁰ Kõik, kes teevad kurja, vihkavad valgust ega tule valguse kätte, sest nad ei taha, et nende teod avalikuks saaksid. ²¹ Aga need, kes teevad head[§], tulevad valguse kätte, et saaks avalikuks see, mida Jumal neis teeb.“

²² Pärast seda läks Jeesus koos oma jüngritega Juudamaale ning oli seal mõnda aega koos rahvaga ja ristis neid. ²³ Ka Johannes ristis Ainonis Salimi lähedal, sest seal oli rohkelt vett ja inimesed tulid, et ristitud saada. ²⁴ (See oli enne Johannese vangistamist.) ²⁵ Johannese jüngrite ja ühe juudi vahel tekkis vaidlus tseremoniaalse puhastamise pärast. ²⁶ Nad läksid Johannese juurde ja ütlesid talle: „Rabi, see mees, kellega sa teisel pool Jordani jõge koos olid, see, kelle toetuseks sa tunnistasid, vaata, see ristib nüüd ja kõik lähevad tema juurde!“

²⁷ „Keegi ei võta midagi vastu, kui seda ei anta talle taevast,“ vastas Johannes. ²⁸ „Te ise võite tunnistada, et ma ütlesin: „Mina ei ole Messias. Ma olen saadetud talle teed valmistama.“ ²⁹ Peigmees on see, kellel on pruut! Isamees kuulatab peigmehe tulekut oodates ja ta on väga rõõmus, kui kuuleb peigmehe häält – samamoodi on minu rõõm nüüd täielik. ³⁰ Tema

[†] **3:18** 3:18. Või „on end ise hukka mõistnud“. [‡] **3:19** 3:19. Või „kohtuotsus“. [§] **3:21** 3:21. Sõna-sõnalt „toimivad õigesti“.

peab saama tähtsamaks ja mina muutuma vähem tähtsaks.“

³¹ See, kes tuleb ülevalt, on kõigist suurem*; see, kes tuleb maa pealt, kuulub maa peale ja räägib maistest asjadest. See, kes tuleb taevast, on kõigist suurem. ³² Tema tunnistab sellest, mida ta on näinud ja kuulnud, kuid keegi ei võta tema sõnu vastu. ³³ Kuid igäüks, kes tema sõnad vastu võtab, kinnitab†, et Jumal on õige. ³⁴ Sest see, kelle Jumal on läkitanud, kõneleb Jumala sõnu, sest Jumal ei piira Vaimu. ³⁵ Isa armastab Poega ja on kõik andnud tema kätte. ³⁶ Igäühel, kes usub Pojasse, on igavene elu, aga see, kes keeldub Poega uskumast, ei saa igavest elu, vaid tema osaks saab Jumala hukkamõist.

4

¹ Kui Jeesus mõistis, et variserid olid avastanud, et ta võidab poolehoidu ja ristib rohkem jüngreid kui Johannes ² (kuigi Jeesus ise ei ristinud, vaid tema jüngrid), ³ lahkus ta Juudamaalt ja läks tagasi Galileasse. ⁴ Teekonnal pidi ta läbi Samaaria minema. ⁵ Nii jõudis ta Samaaria linna Sühhari juurde, mis asub selle põllu lähedal, mille Jaakob oli oma pojale Joosepile andnud. ⁶ Jaakobi kaev oli seal, ja Jeesus, kes oli teekonnast väsinud, istus otse kaevu kõrvale maha. Oli umbes keskpäev.

* **3:31** 3:31. Või „kõrgem“ autoriteedi tähenduses. † **3:33** 3:33. Sõna-sõnalt „heakskiidu pitsers“.

⁷ Üks samaaria naine tuli vee järele. Jeesus ütles talle: „Palun anna mulle juua!“, ⁸ sest tema jüngrid olid läinud linna toitu ostma.

⁹ „Sina oled juut ja mina samaaria naine. Kuidas saad sa minult juua küsida?“ vastas naine, sest juudid ei suhtle samaarlastega.*

¹⁰ Jeesus vastas talle: „Kui sa ainult tunneksid ära Jumala anni ja selle, kes sinult küsib: „Palun anna mulle juua“, siis küsiksid sa temalt ja tema annaks sulle eluvett.“

¹¹ „Isand, sul ei ole ämbrit ja kaev on sügav. Kust sa kavatsed eluvee saada?“ kostis naine.

¹² „Meie isa Jaakob andis meile kaevu. Ta jõi sellest ise, samuti ta pojad ja kariloomad. Kas sa oled temast parem?“

¹³ Jeesus vastas: „Igaühel, kes sellest kaevust vett joob, tuleb jälle janu. ¹⁴ Aga sellel, kes joob vett, mille mina annan, ei tule enam kunagi janu. Vesi, mille mina annan, saab tema sees pulbitsevaks veeallikaks, mis annab talle igavese elu.“

¹⁵ „Isand,“ vastas naine, „palun anna mulle seda vett, et mul ei oleks enam janu ja ma ei peaks tulema vee järele!“

¹⁶ „Mine kutsu oma mees ja tulge siia tagasi,“ ütles Jeesus talle.

¹⁷ „Mul ei ole meest,“ vastas naine.

„Sul on õigus, kui ütled, et sul ei ole meest,“ lausus Jeesus talle. ¹⁸ „Sul on olnud viis meest ja see, kellega sa praegu elad, ei ole sinu mees. Nii et su sõnad on õiged.“

* **4:9** 4:9. Või „juudid ei jaga samaarlastega nõusid“.

19 „Isand, ma näen, et sa oled prohvet,“ vastas naine. 20 „Ütle mulle seda: meie esiivanemad teenisid Jumalat sellel mäel, aga teie† ütlete, et Jumalat tuleb teenida Jeruusalemmas.“

21 Jeesus vastas: „Naine, usu mind, tuleb aeg, mil te ei kummarda Isa ei sellel mäel ega Jeruusalemmas. 22 Te tõesti ei tunne Jumalat‡, keda te kummardate, kuid meie teenime Jumalat, keda me tunneme, sest pääste tuleb juutidelt. 23 Kuid tuleb aeg – ja õigupoolest on see juba käes –, mil tõelised jumalateenijad teenivad Isa vaimus ja tões, sest Isa soovib selliseid teenijaid. 24 Jumal on Vaim, nii et Jumala teenijad peavad teenima vaimus ja tões.“

25 Naine ütles: „Ma tean, et Messias tuleb.“ (See, keda nimetatakse Kristuseks). „Kui ta tuleb, siis selgitab ta meile kõike.“

26 Jeesus vastas: „MINA OLEN – seesama, kes sinuga räägib.“§

27 Just siis tulid jüngrid tagasi. Nad olid rabatud, et Jeesus räägib naisega, kuid keegi neist ei küsinud: „Mida sa teed?“ ega „Miks sa temaga räägid?“ 28 Naine jättis veekruusi maha, jooksis tagasi linna ja rääkis rahvale: 29 „Tulge ja tutvuge mehega, kes rääkis mulle kõigest, mida ma olen kunagi teinud! Kas see võiks Messias olla?“

† 4:20 4:20. Kui juudid. ‡ 4:22 4:22. Sõna-sõnalt „ei tea, mida kummardate“. § 4:26 4:26. „MINA OLEN“ on kasutatud Vanas Testamendis Jumala nimena. Jeesus ütleb naisele, et ta on Messias, ja kinnitab ka oma jumalikkust.

³⁰ Niisiis läksid inimesed linnast välja teda vaatama. ³¹ Vahepeal soovitasid jüngrid Jeesusele: „Rabi, söö ometi midagi!“

³² Kuid Jeesus vastas: „Mul on toitu, millest te midagi ei tea.“

³³ „Kas keegi tõi talle süüa?“ küsisid jüngrid üksteiselt.

³⁴ Jeesus ütles neile: „Minu toit on täita tema tahtmist, kes mu läkitas, ja tema töö lõpule viia.

³⁵ Kas teil pole mitte ütlus: „Lõikuseni on veel neli kuud?“* Avage silmad ja vaadake ringi! Vili põldudel on küps, lõikuseks valmis. ³⁶ Lõikajale on tasutud ja ta kogub vilja igaveseks eluks, et mõlemad, nii külvaja kui ka lõikaja, saaksid rõõmustada. ³⁷ Nii et vanasõna „Üks külvab, teine lõikab“ on õige. ³⁸ Ma saadan teid koguma saaki, mille nimel te ei ole tööd teinud. Teised tegid raske töö ja teie lõikate kasu sellest, mida nad tegid.“

³⁹ Paljud selle linna samaarlased uskusid temasse naise sõnade tõttu: „Ta rääkis mulle kõigest, mida ma olen kunagi teinud.“ ⁴⁰ Kui nad siis tulid teda vaatama, anusid nad, et ta nende juurde jääks. Ta jäi sinna kaheks päevaks ⁴¹ ja tema kõneletu tõttu uskusid temasse veel paljud. ⁴² Nad ütlesid naisele: „Nüüd me ei usu temasse lihtsalt sinu sõnade tõttu, vaid me ise oleme teda kuulnud. Oleme veendunud, et ta on tõesti maailma Päästja.“

⁴³ Kahe päeva pärast läks ta edasi Galilea poole. ⁴⁴ Jeesus ise oli teinud märkuse, et

* **4:35** 4:35. Külvi ja lõikuse vahel oli tavaliselt neli kuud.

prohvetit ei austata tema oma kodumaal. ⁴⁵ Aga kui ta saabus Galileasse, võtsid inimesed ta heal meelel vastu, sest ka nemad olid käinud paasapühal ja näinud kõike, mida ta oli Jeruusalemmas teinud. ⁴⁶ Ta külastas taas Galileas asuvat Kaanat, kus ta oli vee veiniks muutnud. Lähedal asuvas Kapernauma linnas elas kuninga ametnik, kelle poeg oli väga haige. ⁴⁷ Kui ta kuulis, et Jeesus oli tulnud Juudamaalt tagasi Galileasse, läks ta Jeesuse juurde ja palus teda, et ta tuleks ja teeks terveks tema poja, kes oli suremas.

⁴⁸ „Kui te ei näe tunnustähti ja imetegusid, siis te ei usu mind,“ ütles Jeesus.

⁴⁹ „Issand, lihtsalt tule enne, kui mu laps sureb!“ anus ametnik.

⁵⁰ „Mine koju,“ ütles Jeesus talle. „Su poeg jääb elama!“

Mees uskus, mida Jeesus oli talle öelnud, ning läks kodu poole. ⁵¹ Kui ta oli alles teel, tulid sulased talle vastu uudisega, et tema poeg on elus ja paraneb. ⁵² Ta küsis neilt, mis ajal oli tema pojal parem hakanud. „Eile kella ühe ajal päeval lahkus temast palavik,“ ütlesid nad talle. ⁵³ Siis isa mõistis, et see oli täpselt see aeg, mil Jeesus oli talle öelnud: „Su poeg jääb elama!“ Siis uskusid tema ja kõik ta kodakondsed Jeesusesse. ⁵⁴ See oli teine imeline tunnustäht, mille Jeesus tegi pärast Juudamaalt Galileasse tulemist.

5

¹ Pärast seda oli juutide püha, nii et Jeesus läks Jeruusalemma. ² Jeruusalemmas Lambavärava lähedal on tiik, mida heebrea keeles nimetatakse

Betsataks ja mille kõrval on viis sammaskoda.
3 Haigete inimeste hulgas lamasid neis sammaskodades – pimedad, vigased ja halvatud.
4 * 5 Üks mees, kes oli seal, oli kolmkümmend kaheksa aastat haige olnud. Jeesus vaatas talle otsa, teades, et ta oli seal kaua aega lamanud, ja küsis talt: 6 „Kas sa tahad terveks saada?“

7 „Isand,“ vastas haige mees, „mul ei ole kedagi, kes mind vette aitaks, kui vett segatakse. Sel ajal, kui ma sinna üritan minna, jõuab alati keegi minust ette.“

8 „Tõuse püsti, võta oma matt ja kõnni!“ ütles Jeesus talle. 9 Kohe sai mees terveks. Ta võttis oma mati ja hakkas kõndima.

Päev, mil see juhtus, oli hingamispäev.
10 Niisiis ütlesid juudid terveks saanud mehele: „Täna on hingamispäev! Seadus ei luba matti kanda!“

11 „Mees, kes mu terveks tegi, käskis mul mati võtta ja kõndida,“ vastas ta.

12 „Kes see inimene on, kes sul käskis mati võtta ja kõndida?“ küsisid nad.

13 Kuid terveks saanud mees ei teadnud, kes see oli, sest Jeesus oli ümbritseva rahvahulga sisse lipsanud. 14 Hiljem leidis Jeesus mehe templist ja ütles talle: „Vaata, sa oled nüüd

* 5:4 5:4. See tekst puudub kõige varasemates käsikirjades ning tundub, et see on lisatud 7 salmi selgitamiseks. See tekst on siin informatsiooni eesmärgil: „Seal ootasid nad vee liikumist, sest Issanda ingel tuli aeg-ajalt alla ja segas vett. Kes pärast vee segamist esimesena vette jõudis, sai terveks, ükskõik mis haigus tal oli.“ Tundub, et mõned uskusid tol ajal seda.

terveks saanud. Ära siis tee enam pattu, muidu võib sinuga midagi hullemat juhtuda.“

¹⁵ Mees läks juutide juurde ja ütles neile, et see oli Jeesus, kes oli ta terveks teinud. ¹⁶ Nii hakkasid juudid Jeesust kimbutama, sest ta tegi asju hingamispäeval. ¹⁷ Aga Jeesus ütles neile: „Minu isa tegutseb ikka veel ja nii ka mina.“[†] ¹⁸ Seetõttu üritasid juudid veel enam teda tappa, sest lisaks hingamispäeva rikkumisele nimetas ta Jumalat oma Isaks, tehes ennast Jumalaga võrdseks.

¹⁹ Niisiis selgitas Jeesus neile: „Ma räägin teile tõtt: Poeg ei saa iseenesest midagi teha; ta saab teha ainult seda, mida näeb Isa tegemas. Mida teeb Isa, seda teeb ka Poeg. ²⁰ Sest Isa armastab Poega ja ilmutab talle, mida ta teeb; ja Isa näitab talle veel uskumatuid asju, mis teid täielikult hämmastavad. ²¹ Sest samamoodi nagu Isa annab elu neile, kelle ta surnuist üles äratab, annab ka Poeg elu neile, kellele tahab. ²² Isa ei mõista kellegi üle kohut. Kõik õigused kohut mõista on ta andnud Pojale, ²³ et kõik austaksid Poega, nagu nad austavad Isa. Kes ei austa Poega, ei austa Isa, kes on Poja läkitanud. ²⁴ Ma räägin teile tõtt: neil, kes järgivad‡, mida ma ütlen, ja usuvad temasse, kes minu on läkitanud, on igavene elu. Neid ei mõisteta hukka, vaid nad on läinud surmast ellu.

²⁵ Ma räägin teile tõtt: tuleb aeg – õigupoolest on see juba käes –, kui surnud kuulevad Jumala Poja häält, ja need, kes kuulevad, elavad! ²⁶ Just

[†] 5:17 5:17. Või „mu Isa tegutseb alati ja mina ka“. [‡] 5:24 5:24. Sõna-sõnalt „kuulevad“.

nagu Isal on eluandev vägi iseeneses, on ta andnud sama eluandva väe Pojale. ²⁷ Isa on andnud talle ka õiguse kohut mõista, sest ta on inimese Poeg. ²⁸ Ärge üllatuge sellest, sest tuleb aeg, mil kõik, kes on hauas, kuulevad tema häält ²⁹ ja tõusevad üles: need, kes on teinud head, elu ülestõusmiseks, ja need, kes on teinud kurja, hukkamõistmise ülestõusmiseks. § ³⁰ Ma ei suuda iseenesest midagi teha. Ma mõistan kohut selle põhjal, mida on mulle öeldud,* ja mu otsus on õige, sest ma ei täida enda tahet, vaid tema tahet, kes mu läkitas. ³¹ Kui ma väidaksin midagi enda kohta, ei oleks need väited kehtivad, ³² vaid keegi teine tunnistab minust ja ma tean, et see, mida ta minu kohta ütleb, on õige. ³³ Te küsisite Johanneselt minu kohta ja ta rääkis tõtt, ³⁴ kuid mul ei ole vaja inimeste heakskiitu. Ma selgitan seda teile, et te võiksite päästetud saada. ³⁵ Johannes oli nagu eredalt põlev lamp ja te olite valmis mõnda aega tema valgust nautima. ³⁶ Aga tunnistus, mida mina annan, on suurem kui Johannese oma, sest ma teen tööd, mille Isa andis mulle teha, ³⁷ ning see on tõend, et Isa läkitas mu. Isa, kes mu läkitas, räägib ise minu eest. Te ei ole kunagi tema häält kuulnud, te ei ole näinud, missugune ta välja näeb, ³⁸ ja te ei võta vastu, mida ta ütleb, sest te ei usu sellesse, kelle ta läkitas.

³⁹ Te uurite pühi kirju, sest arvate, et saate nende abil igavese elu. Kuid need tunnistavad

§ **5:29** 5:29. Vt Taanieli 12:2. * **5:30** 5:30. Vihjamisi „Jumal Isa on öelnud“.

minu toetuseks! ⁴⁰ Ja ometi ei taha te minu juurde tulla, et võiksite elada. ⁴¹ Ma ei taotle inimeste heakskiitu ⁴² – ma tunnen teid ja tean, et teie sees ei ole Jumala armastust. ⁴³ Sest ma olen tulnud oma Isa esindama† ja te ei võtnud mind vastu; aga kui tuleb keegi, kes esindab iseennast, siis võtate ta vastu! ⁴⁴ Kuidas te saate minusse uskuda, kui taotlete kiitust üksteiselt ega taotle kiitust ainsalt tõeliselt Jumalat? ⁴⁵ Aga ärge arvake, et ma süüdistan teid Isa ees. Teid süüdistab Mooses, keda te nii väga usaldate. ⁴⁶ Sest kui te tõesti usuksite Moosest, siis usuksite ka minusse, sest tema kirjutas minust. ⁴⁷ Aga kuna te ei usu, mida ta on öelnud, miks peaksite uskuma seda, mida ütlen mina?“

6

¹ Mõne aja pärast asutas Jeesus end minema Galilea järve (tuntud ka kui Tibeeriase järv) teisele kaldale. ² Suur rahvahulk järgnes talle, sest nad olid näinud tema tervendamisesid. ³ Jeesus läks üles mäele ja istus sinna koos jüngritega maha. ⁴ Juutide paasapäha aeg oli lähenemas. ⁵ Kui Jeesus üles vaatas, ja nägi suurt rahvahulka enda poole tulemas, küsis ta Filippuselt: „Kust saame osta leiba, et neid inimesi toita?“ ⁶ Ta küsis seda ainult sellepärast, et näha, kuidas Filippus vastab, sest Jeesus juba teadis, mida ta teha kavatseb.

⁷ „Kahesaja hõbemündiga* ei saa osta piisavalt leiba, et igaühele veidikenegi anda,“

† 5:43 5:43. Sõna-sõnalt „Isa nimel“. * 6:7 6:7. Sõna-sõnalt „denaar“. Üks denaar oli väärt ühe päevapalga jagu.

vastas Filippus.

⁸ Üks tema jüngritest, Andreas, Siimon Peetruse vend, võttis sõna. ⁹ „Siin on üks poiss, kellel on viis odraleiba ja paar kala, aga mis kasu sellest on, kui inimesi on nii palju?“

¹⁰ „Pange kõik istuma,“ ütles Jeesus. Seal oli palju rohumaad, nii et kõik istusid maha, mehi oli umbes viis tuhat. ¹¹ Jeesus võttis leiva, tänas ja jagas selle inimestele, kui nad istusid. Sama tegi ta kaladega, hoolitsedes selle eest, et inimesed saaksid nii palju, kui tahavad. ¹² Kui nad olid kõhu täis saanud, ütles Jeesus jüngritele: „Koguge ülejäägid kokku, et midagi raisku ei läheks.“ ¹³ Nii nad korjasid ja said kaksteist korvitäit viie odraleiva tükke, mida inimesed olid söönud. ¹⁴ Kui inimesed nägid seda imet, ütlesid nad: „Muidugi on tema see prohvet, kes pidi maailma tulema.“ ¹⁵ Jeesus mõistis, et nad kavatsesid ta vägisi kuningaks teha, seega lahkus ta neist ja läks mägedesse, et üksinda olla.

¹⁶ Kui saabus õhtu, läksid jüngrid alla järve äärde, ¹⁷ astusid paati ja suundusid üle vee Kapernauma poole. Nüüdseks oli öö ja Jeesus ei olnud veel nende juures. ¹⁸ Tugev tuul hakkas puhuma ja järv muutus tormiseks. ¹⁹ Kui nad olid viis-kuus kilomeetrit sõudnud, nägid nad Jeesust vee peal kõndimas ja paadi poole tulemas. Nad kohkusid väga. ²⁰ „Ärge kartke!“ ütles ta neile. „See olen mina.“ ²¹ Siis võtsid nad ta rõõmsalt paati ja kohe jõudsid nad kaldale, kuhu nad olid minemas.

²² Järgmisel päeval märkas rahvas, kes oli jäänud järve teisele kaldale, et seal oli ainult üks paat ja et Jeesus ei olnud koos jüngritega paati läinud, vaid nad olid ilma temata lahkunud. ²³ Siis saabusid teised paadid Tibeeriaselt, maabudes selle koha lähedal, kus nad olid söönud leiba pärast seda, kui Issand oli seda õnnistanud. ²⁴ Kui rahvas mõistis, et seal ei olnud ei Jeesust ega tema jüngreid, astusid nad paati ja läksid Kapernauma Jeesust otsima. ²⁵ Kui nad leidsid ta järve teiselt kaldal, küsisid nad temalt: „Rabi, millal sa siia jõudsid?“[†]

²⁶ „Ma räägin teile tõtt,“ vastas Jeesus, „te otsite mind sellepärast, et sõite nii palju leiba, kui tahtsite, mitte sellepärast, et mõisate imetegusid. ²⁷ Ärge olge mures toidu pärast, mis ei kesta, vaid keskenduge igavese elu kestvale toidule, mida inimese Poeg teile annab, sest Jumal Isa on temale oma heakskiidu pitseri pannud.“

²⁸ Siis nad küsisid temalt: „Mida me peaks tegema, et teha seda, mida Jumal soovib?“

²⁹ Jeesus vastas: „Jumal tahab, et usuksite temasse, kelle ta läkitas.“

³⁰ „Missuguse imeteo sa meie jaoks teed, et saaksime sind uskuda? Mida sa oled võimeline tegema?“ küsisid nad. ³¹ „Meie esiisad sõid kõrbes mannat, nii täitus pühakirjatekst: „Ta andis neile taevast leiba süüa.““[‡]

[†] **6:25** 6:25. Umbmäärane küsimus, sest tegelikult huvitas neid, kuidas ta sinna oli saanud. [‡] **6:31** 6:31. Tsiteeritud Psalmid 78:25, viitega salmile 2. Moosese 16:4.

³² „Ma räägin teile tõtt: Mooses ei andnud teile leiba taevast,“ vastas Jeesus. „See on mu Isa, kes annab teile tõelist leiba taevast. ³³ Sest Jumala leib on see, kes tuleb taevast ja annab oma elu maailmale.“

³⁴ „Issand, palun anna meile kogu aeg sellist leiba!“ ütlesid nad.

³⁵ „Mina olen eluleib,“ vastas Jeesus. „Kes minu juurde tuleb, sel ei ole enam kunagi nälga, ja kes minusse usub, ei tunne enam kunagi janu.“

³⁶ Aga nagu ma teile varem selgitasin: te olete mind näinud, § kuid te ikka ei usu mind. ³⁷ Kõik, kelle Isa annab mulle, tulevad minu juurde ja ma ei lükka neist kedagi tagasi. ³⁸ Sest ma ei tulnud taevast alla tegema oma tahtmist, vaid seda, mida tahab see, kes mu läkitas. ³⁹ Ta tahab, et ma ei kaotaks kedagi neist, kelle ta on mulle andnud, vaid et ma ärataks nad viimsel päeval üles.* ⁴⁰ Mu Isa tahab, et igaüks, kes näeb Poega ja usub temasse, saaks igavese elu ja et ma ärataksin ta viimsel päeval üles.“

⁴¹ Siis hakkasid juudid tema üle nurisema, sest ta oli öelnud: „Mina olen leib mis tuli taevast alla.“ ⁴² Nad ütlesid: „Kas ta pole see Jeesus, Joosepi poeg? Me teame tema isa ja ema. Kuidas ta saab siis nüüd meile öelda: „Ma tulin taevast alla“?“

⁴³ „Jätke see nurin isekeskis,“ ütles Jeesus. ⁴⁴ „Keegi ei saa tulla minu juurde, kui Isa, kes mu

§ **6:36** 6:36. Viidatud kõigele, mida Jeesus oli teinud, mitte lihtsalt tema isiku nägemisele. Tegelikult kõigis vanades käsikirjades ei ole sõna „mind“. * **6:39** 6:39. „Viimne päev“ viitab kohtupäevale, samuti salmides 40, 44, and 54.

läkitas, teda ei tõмба; ja mina äratan ta viimisel päeval üles. ⁴⁵ Nagu on prohvetid Pühakirjas kirjutanud: „Kõik on Jumala õpilased.“[†] Igaüks, kes kuulab Isa ja õpib Isalt, tuleb minu juurde. ⁴⁶ Mitte et keegi oleks Jumalat näinud, välja arvatud see, kes on Jumala juurest; tema on Isa näinud. ⁴⁷ Ma räägin teile tõtt: igaühel, kes minusse usub, on igavene elu. ⁴⁸ Mina olen eluleib. ⁴⁹ Teie esiisad sõid kõrbes mannat, kuid surid ikkagi. ⁵⁰ Aga see on leib, mis tuleb taevast, ja mitte keegi, kes seda sööb, ei sure. ⁵¹ Mina olen eluandev leib taevast ja igaüks, kes sööb seda leiba, elab igavesti. Leib on mu ihu, mille ma annan selleks, et maailm võiks elada.“

⁵² Siis vaidlesid juudid ägedalt isekeskis. „Kuidas saab see mees anda meile süüa oma liha?“ küsisid nad.

⁵³ Jeesus ütles neile: „Ma räägin teile tõtt: kui te ei söö inimese Poja liha ega joo tema verd, ei saa te tõeliselt elada. ⁵⁴ Neil, kes söövad minu liha ja joovad minu verd, on igavene elu ja ma äratan nad viimisel päeval üles. ⁵⁵ Sest minu liha on tõeline toit ja minu veri tõeline jook. ⁵⁶ Kes sööb minu liha ja joob mu verd, jääb minusse ja mina jään temasse. ⁵⁷ Nagu eluandev Isa läkitas mind ja ma elan Isa tõttu, samamoodi elab minu tõttu igaüks, kes minust toitub. ⁵⁸ See on see leib, mis tuli taevast alla, mitte see, mida teie esiisad sõid ja ikkagi surid. Kes sööb seda leiba, elab igavesti.“

⁵⁹ Jeesus selgitas seda ajal, kui ta õpetas Kaper-nauma sünagoogis. ⁶⁰ Paljud tema jüngritest

[†] **6:45** 6:45. Tsiteeritud Jesaja 54:13.

ütlesid seda kuuldes: „Seda on raske omaks võtta! Kes suudab seda järgida‡?“

⁶¹ Jeesus nägi, et tema jüngrid kurtsid selle üle, seepärast küsis ta neilt: „Kas see pahandab teid? ⁶² Mis oleks siis, kui näeksite Poega minemas üles sinna, kus ta varem oli? ⁶³ Vaim annab elu, füüsiline ihu ei anna midagi. § Sõnad, mis ma teile rääkinud olen, on vaim ja elu! ⁶⁴ Siiski on teie hulgas mõned, kes mind ei usu.“ (Jeesus oli algusest peale teadnud, kes teda ei usu ja kes ta reedab.)

⁶⁵ Jeesus lisas: „Sellepärast ma ütlengi teile, et keegi ei saa minu juurde tulla, kui Isa ei ole seda võimalikuks teinud*.“

⁶⁶ Sellest ajast peale loobusid paljud Jeesuse jüngrid ega järginud enam teda. ⁶⁷ Siis küsis Jeesus kaheteistkümnelt jüngrilt: „Kuidas teiega on? Kas teiegi tahate ära minna?“

⁶⁸ Siimon Peetrus vastus: „Issand, keda me järgiks? Sina oled ainus, kellel on igavese elu sõnad. ⁶⁹ Me usume sinusse ja oleme veendunud, et sa oled Jumala Püha.“

⁷⁰ Jeesus vastas: „Kas ma ei valinud teid, kahteistkümmet jüngrit? Siiski on üks teist kurat.“ ⁷¹ (Jeesus viitas Juudale, Siimon Iskarioti pojale. Ta oli kaheteistkümnest see üks, kes Jeesuse ära andis.)

‡ **6:60** 6:60. „Järgida“ mitte ainult tähenduses „mõista“, vaid ka tähenduses „täita“ või „nõustuda“. § **6:63** 6:63. Või „ei loe midagi“. * **6:65** 6:65. Või „lubanud“, „toetanud“.

7

¹ Pärast seda veetis Jeesus aega Galileas ühest paigast teise käies. Ta ei tahtnud nii teha Juudamaal, sest juudid olid plaani võtnud ta tappa. ² Aga kui oli peaaegu juutide lehtmajapäha aeg, ³ ütlesid tema vennad talle: „Sa peaksid lahkuma ja minema Juudamaale, et su järelkäijad näeksid, missuguseid imesid sa suudad teha. ⁴ Keegi, kes tahab kuulus olla, ei hoia oma tehtut salajas. Kui sa suudad selliseid imesid teha, siis näita ennast maailmale!“ ⁵ Sest isegi tema enda vennad ei uskunud tõeliselt temasse.

⁶ Jeesus üles neile: „Mul ei ole veel aeg minna, aga teie võite minna, millal iganes soovite, sest teie jaoks on iga aeg õige. ⁷ Maailmal ei ole põhjust teid vihata, kuid mind ta vihkab, sest ma ütlen selgelt välja, et tema teguviis on halb. ⁸ Teie minge pühadele. Ma ei lähe neile pühadele, sest minu jaoks ei ole veel õige aeg.“ ⁹ Pärast selle ütlemist jäi ta Galileasse.

¹⁰ Pärast seda kui Jeesuse vennad läksid pühadele, läks ka Jeesus, kuid mitte avalikult – ta hoidis end pilkude eest varjul. ¹¹ Nüüd pühade ajal otsisid juudi juhid teda ja küsisid muudkui: „Kus ta on?“ ¹² Paljud rahva hulgast kurtsid tema peale. Mõned ütlesid: „Ta on hea inimene,“, samas teised vaidlesid vastu: „Ei! Ta petab inimesi.“ ¹³ Aga mitte keegi ei julgenud temast avalikult rääkida, sest nad kartsid, mida juudi juhid neile teeks.

¹⁴ Kui pühad olid poole peal, läks Jeesus templisse ja hakkas õpetama. ¹⁵ Juudi juhid olid

üllatunud ja küsisid: „Kuidas on sel mehel nii palju teadmisi,* kui ta pole haridust saanud?“

¹⁶ Jeesus vastas: „Minu õpetus ei ole minult, vaid temalt, kes mu läkitas. ¹⁷ Igaüks, kes otsustab järgida seda, mida Jumal tahab, teab, kas mu õpetus on pärit Jumalalt või räägin ma ainult iseenesest. ¹⁸ Need, kes räägivad iseenesest, tahavad ennast ülistada, aga see, kes ülistab teda, kes on ta läkitanud, on õige ja mitte valelik. ¹⁹ Mooses andis ju teile seaduse, kuid keegi teist ei pea seadust! Miks te üritate mind tappa?“

²⁰ „Sa oled kurja vaimu mõju all!“ vastas rahvas. „Keegi ei ürita sind tappa!“

²¹ „Tegin ühe imeteo† ja te kõik olete sellist šokeeritud,“ lausus Jeesus. ²² „Aga kuna Mooses käskis teil ümber lõigata – tegelikult ei pärine see Mooseselt, vaid teie esiisadelt enne teda –, siis teete ümberlõikuse hingamispäeval.

²³ Kui hingamispäeval ümberlõikuse teete, et mitte Moosese seadust rikkuda, miks te siis olete minu peale vihased sellepärast, et teen kellegi hingamispäeval terveks? ²⁴ Ärge hinnake näilise järgi; otsustage, mis on õige!“

²⁵ Siis mõned neist, kes olid Jeruusalemmast, hakkasid arutlema: „Kas tema pole mitte see, keda nad tappa üritavad? ²⁶ Aga vaadake, kui avalikult ta räägib ja nad ei ütle talle midagi. Mis te arvate, kas võimukandjad usuvad, et ta on Messias? ²⁷ Kuid see pole võimalik, sest me

* **7:15** 7:15. Religioosse hariduse tähenduses. † **7:21** 7:21. Hingamispäeval, viidates sellele, mis toimus varem, 5:1–9.

teame, kust ta pärit on. Kui Messias tuleb, ei tea keegi, kust ta tuleb.“

²⁸ Templis õpetades hüüdis Jeesus valju häälega: „Nii et te arvate, et tunnete mind ja teate, kust ma pärit olen? Ma ei tulnud aga iseenda pärast. See, kes mu läkitas, on tõeline. Te ei tunne teda, ²⁹ aga mina tunnen teda, sest ma tulen tema juurest ja ta läkitas mu.“

³⁰ Siis üritasid nad ta kinni võtma, aga keegi ei pannud kätt talle külge, sest tema aeg ei olnud veel tulnud. ³¹ Kuid paljud rahva hulgast hakkasid temasse uskuma. „Kui Messias ilmub, kas ta teeb siis rohkem tunnustähti, kui see inimene on teinud?“ ütlesid nad. ³² Kui variserid kuulsid rahvast temast sosistamas, siis saatsid nad koos ülempreestritega valvurid Jeesust kinni võtma.

³³ Siis rääkis Jeesus rahvale: „Ma olen teie juures veel veidi aega, aga siis lähen tagasi selle juurde, kes mu läkitas. ³⁴ Te otsite mind, kuid ei leia, ning te ei saa tulla sinna, kuhu ma lähen.“

³⁵ Juudid ütlesid üksteisele: „Kuhu saaks ta minna, et me teda leida ei suudaks? Kas ta kavatseb minna nende juurde, kes on võõramaalaste[‡] sekka hajutatud ja võõramaalasi õpetada? ³⁶ Mida ta mõtleb, kui ütleb: „Te otsite mind, kuid ei leia, ning te ei saa tulla sinna, kuhu ma lähen“?“

³⁷ Pühade viimasel ja kõige tähtsamal päeval tõusis Jeesus püsti ja hüüdis valju häälega: „Kellel on janu, see tulgu minu juurde ja joogu!

³⁸ Kui te usute minusse, siis voolab teist välja

[‡] 7:35 7:35. Sõna-sõnalt „kreeklaste“.

eluandev vesi, nagu Pühakirjas on öeldud.“[§]
³⁹ Ta vihjas Vaimule, kelle pidid hiljem saama need, kes temasse usuvad. Vaimu ei olnud veel antud, sest Jeesust ei olnud veel austatud.

⁴⁰ Kui nad neid sõnu kuulsid, ütlesid mõned: „See mees on kindlasti see Prohvet!“^{*} ⁴¹ Teised ütlesid: „Ta on Messias!“ Veel mõned ütlesid: „Kuidas saab Messias tulla Galileast?“ ⁴² Kas Pühakiri ei ütle, et Messias tuleb Taaveti soost ja Taaveti kodulinnast Petlemmast?“[†] ⁴³ Nii olid rahva seas tema suhtes väga tugevad eriarvamused. ⁴⁴ Mõned tahtsid ta kinni võtta, kuid keegi ei pannud talle kätt külge.

⁴⁵ Siis läksid valvurid tagasi ülempreestrite ja variseride juurde, kes küsisid neilt: „Miks te teda siia ei toonud?“

⁴⁶ „Keegi ei ole kunagi nii rääkinud nagu see inimene,“ vastasid valvurid.

⁴⁷ „Kas ka teid on ära petetud?“ küsisid variserid neilt. ⁴⁸ „Kas ükski ülematest või variseridest on temasse uskunud? Ei!“ ⁴⁹ Aga see rahvas, kes ei tea midagi seaduse õpetustest – nad on niikuinii neetud!“

⁵⁰ Nikodeemos, kes oli varem Jeesusega kohtumas käinud, oli üks neist ja ta küsis neilt: ⁵¹ „Kas meie seadus mõistab inimese hukka ilma kohtuistungita ja välja uurimata, mida ta tegelikult teinud on?“

⁵² „Nii et ka sina oled galilealane?“ küsisid nad vastu. „Kontrolli Pühakirjast ja sa leiad, et

§ 7:38 7:38. Sarnaseim viide on Ülemlaul 4:15. * 7:40 7:40. Vt 6:14. † 7:42 7:42. Viidatud Miika 5:2.

Galileast ei tule ühtki prohvetit!“⁵³ Siis läksid nad kõik ära koju,‡

8

¹ Jeesus aga läks Õlimäele. ² Varahommikul läks ta tagasi templisse, kus tema ümber kogunes palju inimesi; ta istus maha ja õpetas neid. ³ Vaimulikud õpetajad ja variserid tõid ühe abielurikkumiselt tabatud naise ja panid ta kõigi ette seisma.

⁴ Nad ütlesid Jeesusele: „Õpetaja, see naine tabati abielurikkumiselt. ⁵ Moosese seadus käsib sellised naised kividega surnuks visata. Mida ütled sina?“ ⁶ Nad ütlesid seda selleks, et Jeesus proovile panna ja lõksu püüda, et nad saaksid ta süüdi mõista. Kuid Jeesus kummardus maha ja kirjutas sõrmega maapinnale.

⁷ Nad nõudsid jätkuvalt vastust, seega tõusis ta püsti ja ütles neile: „See, kes teist ei ole kunagi pattu teinud, võib tema pihta esimese kivi visata.“⁸ Siis kummardus ta taas maha ja jätkas maa peale kirjutamist.

⁹ Kui nad seda kuulsid, hakkasid nad ükshaaval lahkuma, alates vanimast, ning jätsid Jeesuse üksinda rahva keskele koos naisega, kes ikka veel seisis seal. ¹⁰ Jeesus ajas end sirgu ja küsis naiselt: „Kus nad on? Kas keegi ei jäänud sind surma mõistma?“

¹¹ „Ei keegi, isand,“ vastas naine.

„Ega minagi sind surma mõista,“ ütles Jeesus talle. „Mine, ja ära tee enam pattu.“

‡ 7:53 7:53. See lõik (7:53–8:11) ei asu kõigis käsikirjades selles kohas, kuid on kindel, et tegemist on autentse jutustusega.

12 Jeesus hakkas uuesti rahvale rääkima ja ütles: „Mina olen maailma valgus. Kui te järgite mind, ei käi te pimeduses, sest teil on eluandev valgus.“

13 Variserid vastasid: „Sa ei või iseenda tunnistaja olla!* Sinu sõnad ei tõesta midagi!“

14 „Isegi kui ma olen iseenda tunnistaja, on mu tunnistus tõsi,“ ütles Jeesus neile, „sest ma tean, kust ma tulen ja kuhu ma lähen. Aga teie ei tea, kust ma tulin või kuhu ma lähen. 15 Te otsustate tüüpilisel inimlikul moel, aga mina ei otsusta kellegi üle. 16 Isegi kui ma otsustaksin, oleks minu otsus õige, sest ma ei tee seda üksi. Isa, kes mu läkitas, on minuga. 17 Teie enda seadus ütleb†, et kahe tunnistaja tunnistus on kehtiv. 18 Mina ise olen enda tunnistaja ja mu teine tunnistaja on mu Isa, kes mu läkitas.“

19 „Kus su isa on?“ küsisid nad temalt.

„Te ei tunne mind ega mu Isa,“ vastas Jeesus. „Kui te tunneksite mind, tunneksite ka mu Isa.“

20 Jeesus selgitas seda templi varakambri lähedal õpetades. Siiski ei võtnud keegi teda kinni, sest tema aeg ei olnud veel tulnud.

21 Jeesus ütles neile jälle: „Ma lahkun ja te otsite mind, aga te surete oma patus. Te ei saa tulla sinna, kuhu mina lähen.“

22 Juudid imestasid valjuhäälselt: „Kas ta kavatseb end ära tappa? Kas ta seda mõtleb, kui ütleb: „Te ei saa tulla sinna, kuhu mina lähen“?“

* **8:13** 8:13. Või „sa lihtsalt esitad enda kohta väiteid“. † **8:17** 8:17. Vt 5. Moosese 17:6 ja 5. Moosese 19:15.

²³ Jeesus ütles neile: „Te olete alt, mina ülevalt. Te olete sellest maailmast, mina ei ole sellest maailmast. ²⁴ Sellepärast ma ütlesin teile, et te surete oma pattudes. Sest kui te ei usu minusse, et „mina olen“, surete oma pattudes.“

²⁵ Siis nad küsisid temalt: „Kes sa oled?“

„Täpselt see, keda alguses ütlesin end olevat,“ vastas Jeesus. ²⁶ „Ma võiksin teie kohta veel palju öelda ja palju hukka mõista. Aga see, kes mu läkitas, räägib tõtt, ja see, mida mina teile siin selles maailmas räägin, on see, mida ma temalt kuulen.“

²⁷ Nad ei saanud aru, et ta rääkis neile Isast.

²⁸ Niisiis Jeesus selgitas neile:

„Kui olete inimese Poja üles tõstnud, siis teate, et mina olen „ma olen“ ja et ma ei tee iseenesest midagi, vaid räägin ainult seda, mida Isa mulle õpetab. ²⁹ See, kes minu läkitas, on minuga; ta ei ole mind maha jätnud, sest ma teen alati seda, mis on talle meele järele.“ ³⁰ Paljud, kes kuulsid Jeesust neid asju rääkimas, hakkasid temasse uskuma.

³¹ Siis Jeesus ütles neile juutidele, kes temasse uskusid: „Kui te järgite mu õpetust, siis olete tõesti minu jüngrid. ³² Te tunnete ära tõe ja tõe teeb teid vabaks.“

³³ „Me oleme Aabrahami järeltulijad! Me pole kunagi kellegi orjad olnud,“ vastasid nad. „Kuidas saad sa öelda, et me saame vabaks?“

³⁴ Jeesus vastas: „Ma räägin teile tõtt: igaüks, kes pattu teeb, on patu ori. ³⁵ Orjal ei ole perekonnas alatist kohta, kuid poeg on igavesti perekonna osa. ³⁶ Kui Poeg teid vabaks teeb,

siis olete tõeliselt vabad. ³⁷ Ma tean, et te olete Aabrahami järeltulijad, kuid ometi üritate mind tappa, sest te keeldute mu sõnu vastu võtmast. ³⁸ Ma räägin teile seda, mida Isa on mulle ilmutanud, † samal ajal teete teie seda, mida teie isa teid käsib.“

³⁹ „Meie isa on Aabraham,“ vastasid nad.

„Kui te tõesti oleksite Aabrahami lapsed, siis te teeksite seda, mida Aabraham tegi,“ ütles Jeesus neile. ⁴⁰ „Aga te üritate mind praegu tappa, sest ma räägin teile tõtt, mida ma Jumalalt kuulen. Aabraham ei oleks iial seda teinud. ⁴¹ Te teete seda, mida teeb teie isa.“

„Meie S ei ole väljaspool abielu sündinud,“ kostsid nad. „Ainult Jumal on meie isa!“

⁴² Jeesus vastas: „Kui Jumal oleks tõesti teie isa, siis te armastaksite mind. Ma tulin Jumala juurest ja olen nüüd siin. Otsust ei teinud mina, vaid see, kes mu läkitas. ⁴³ Miks te ei suuda mõista, mida ma räägin? Sellepärast, et te keeldute mu sõnumit kuulmast! ⁴⁴ Teie isa on kurat, ja teile meeldib oma isa kurje soove järgida. Ta oli algusest peale mõrtsukas. Ta pole kunagi tõe eest seisnud, sest temas ei ole tõe. Kui ta valetab, ilmutab ta oma tõelist olemust, sest ta on valetaja ja valede isa. ⁴⁵ Niisiis sellepärast, et ma räägin teile tõtt, te ei usu mind! ⁴⁶ Kas keegi teist suudab tõestada, et ma olen patus süüdi? Kui ma räägin teile tõtt, miks te ei usu mind? ⁴⁷ Igaüks, kes kuulub Jumalale,

† **8:38** 8:38. Või „mida ma olen Isa juures näinud“. **S 8:41** 8:41. Sõna on originaalis rõhutatud, mis vihjab, et kuigi nemad ei olnud väljaspool abielu sündinud, siis Jeesus oli.

kuulab, mida Jumal räägib. Põhjus, miks te ei kuula, on see, et te ei kuulu Jumalale.“

⁴⁸ „Kas meil pole õigus, kui nimetame sind kurjast vaimust vaevatud samaarlaseks?“ küsisid juudid.

⁴⁹ „Ei, mul ei ole kurja vaimu,“ vastas Jeesus. „Ma austan oma Isa, aga teie teotate mind. ⁵⁰ Ma ei ole siin endale ülistust otsimas. Aga on keegi kes teeb seda minu eest ja kes mõistab kohut minu kasuks. ⁵¹ Ma räägin teile tõtt: kes järgib minu õpetust, see ei sure.“

⁵² „Nüüd me teame, et sa oled kurjast vaimust vaevatud,“ ütlesid juudid. „Aabraham suri ja prohvetid ka ning sina ütled meile: „Kes järgib minu õpetust, see ei sure“! ⁵³ Kas sa oled suurem kui meie isa Aabraham? Tema suri ja prohvetid surid. Kes sa oma arust oled?“

⁵⁴ Jeesus vastas: „Kui ma ülistaksin iseennast, ei tähendaks see midagi. Aga Jumal ise on see, kes mind ülistab, tema, kelle kohta te väidate: „Ta on meie Jumal.“ ⁵⁵ Teie ei tunne teda, aga mina tunnen. Kui ma ütleksin: „Ma ei tunne teda“, oleksin ma valetaja nagu teie. Aga ma tunnen teda ja teen seda, mida ta ütleb. ⁵⁶ Teie isa Aabraham ootas rõõmuga, et näha minu tulekut, ja ta oli väga õnnelik, kui seda nägi.“

⁵⁷ Juudid vastasid: „Sa ei ole isegi mitte viiekümneaastane ja oled Aabrahami näinud?“

⁵⁸ „Ma räägin teile tõtt: enne kui Aabraham

sündis, olen mina,“* ütles Jeesus.

⁵⁹ Selle peale võtsid nad kive, et teda kividega surnuks visata, kuid Jeesus peideti nende eest ja ta lahkest templist.

9

¹ Kui Jeesus oli möödumas, nägi ta üht pimedana sündinud meest. ² Jüngrid küsisid temalt: „Rabi, miks see mees pimedana sündis? Kas tema tegi pattu või ta vanemad?“

³ Jeesus vastas: „See ei ole ei selle mehe ega tema vanemate pattude tõttu. Aga et tema elus võiks ilmned a see, mida Jumal suudab teha, ⁴ peame jätkuvalt tegema selle tegusid, kes mu läkitas, kuni on veel päev. Tuleb öö, mil keegi ei saa tööd teha. ⁵ Sel ajal kui mina siin maailmas olen, olen ma maailma valgus.“

⁶ Kui Jeesus seda oli öelnud, sülitas ta maha ja tegi süljega veidi pori, mille ta määris mehe silmadele. ⁷ Siis ütles Jeesus mehele: „Mine ja pese end Siiloahi tiigis (mis tähendab „läkitatu“).“ Niisiis mees läks ja pesi ning kui ta koju läks, siis ta nägi.

⁸ Tema naabrid ja need, kes olid tundnud teda kerjusena, küsisid: „Kas see pole mitte see mees, kes tavaliselt istus ja kerjas?“ ⁹ Mõned ütlesid, et ta on see, samas teised ütlesid: „Ei, see on

* **8:58** 8:58. Sõna-sõnalt „Enne kui Aabraham oli, olen mina“. Taaskord kasutab Jeesus nime, mille Jumal ise andis 2. Moosese 3:14. Selle tähendus ei jätnud kuulajaid ükskõikseks. Seda näitab nende reaktsioon, kui nad soovivad ta jumalateotuse eest kividega surnuks visata.

lihtsalt keegi, kes näeb tema moodi välja.“ Kuid mees kordas: „See olen mina!“

¹⁰ „Kuidas sa siis näed?“ küsisid nad temalt.

¹¹ Ta vastas: „Üks mees nimega Jeesus tegi veidi pori, määris mu silmadele ja käskis: „Mine ja pese end Siiloahi tiigis.“ Nii ma läksin ja pesin ja nüüd ma näen.“

¹² „Kus ta on?“ küsisid nad.

„Ma ei tea,“ vastas ta.

¹³ Nad viisid mehe, kes oli olnud pime, variseride juurde. ¹⁴ Oli ju hingamispäev, kui Jeesus oli teinud pori ja avanud pimedada mehe silmad.

¹⁵ Seega küsisid ka variserid, kuidas ta näeb. Mees vastas neile: „Ta määris mu silmadele pori, ma pesin ja nüüd ma näen.“

¹⁶ Mõned variserid ütlesid: „Mees, kes seda tegi, ei saa olla Jumalast, sest ta ei pea hingamispäeva.“ Aga teised imestasid: „Kuidas saaks patune selliseid imesid teha?“ Nii olid nad lahkavamused.

¹⁷ Siis jätkasid nad mehe küsitlemist. „Mida arvad siis sina temast, ta avas ju sinu silmad,“ küsisid nad.

„Kindlasti on ta prohvet,“ vastas mees.

¹⁸ Juudi juhid keeldusid ikkagi uskumast, et mees, kes oli olnud pime, näeb nüüd, kuni nad kutsusid kohale mehe vanemad.

¹⁹ Nad küsisid neilt: „Kas see on teie poeg, kes teie sõnul sündis pimedana? Kuidas ta siis nüüd näeb?“

²⁰ Tema vanemad vastasid: „Me teame, et see on meie poeg, kes suri pimedana. ²¹ Aga meil pole aimugi, kuidas ta nüüd näeb või kes ta terveks tegi. Küsige talt endalt, ta on piisavalt

vana. Ta saab ise enda eest rääkida.“ ²² Põhjus, miks tema vanemad nii ütlesid, oli see, et nad kartsid, mida juudi juhid teha võivad. Juudi juhid olid juba teatanud, et igauks, kes kuulutab, et Jeesus on Messias, visatakse sünagoogist välja. ²³ Sellepärast ta vanemad ütlesidki: „Küsi talt endalt, ta on piisavalt vana.“

²⁴ Veelkord kutsusid nad sisse mehe, kes oli olnud pime, ja ütlesid talle: „Austa Jumalat! Me teame, et see mees on patune.“

²⁵ Mees vastas: „Kas ta on patune või mitte, seda ma ei tea. Tean vaid, et ma olin pime ja nüüd ma näen.“

²⁶ Siis küsisid nad talt: „Mida ta sulle tegi? Kuidas ta su silmad avas?“

²⁷ Mees vastas: „Ma juba rääkisin teile. Kas te ei kuulanud? Miks te tahate seda uuesti kuulda? Ega teiegi taha tema jüngriteks saada?“

²⁸ Nad sõimasid teda valjusti ja ütlesid: „Sina oled selle mehe jünger. ²⁹ Meie oleme Moosese jüngrid. Me teame, et Jumal rääkis Mooseseaga, aga selle inimese kohta me ei tea isegi, kust ta pärit on.“

³⁰ Mees vastas: „See on uskumatu! Te ei tea, kust ta pärit on, aga ta avas mu silmad. ³¹ Me teame, et Jumal ei kuule patuseid, kuid ta kuuleb igauht, kes teenib teda ja täidab tema tahtmist. ³² Iialgi varem ajaloos ei ole keegi kuulnud, et pimedana sündinu saaks terveks. ³³ Kui see mees ei oleks Jumalast, ei suudaks ta midagi.“

³⁴ „Sa oled täielikult patusena sündinud ja ometi üritad meid noomida,“ vastasid nad. Ja nad heitsid ta sünagoogist välja.

³⁵ Kui Jeesus kuulis, et ta oli välja visatud, läks ta ja otsis mehe üles ning küsis temalt: „Kas sa usud inimese Pojasse?“

³⁶ Mees vastas: „Ütle mulle, kes ta on, isand, et ma saaksin temasse uskuda.“

³⁷ „Sa oled teda juba näinud. Tema see on, kes sinuga praegu räägib!“ ütles Jeesus talle.

³⁸ „Ma usun sind, Issand!“ ütles mees ja põlvitas kummardades Jeesuse ette.

³⁹ Siis ütles Jeesus talle: „Ma olen tulnud tooma maailmale kohtuotsust* selleks, et need, kes on pimedad, võiksid näha, ja need, kes näevad, saaksid pimedaks.“

⁴⁰ Mõned variserid, kes olid koos Jeesusega, küsisid talt: „Ega meiegi pimedad ole?“

⁴¹ Jeesus vastas: „Kui te oleksite pimedad, ei oleks teil süüd. Aga nüüd, kui te ütlete, et näete, jääb teie süü alles.“

10

¹ „Ma räägin teile tõtt: igaüks, kes ei tule lambatarasse* värava kaudu, vaid ronib sisse muul moel, on varas ja röövel. ² See, kes tuleb sisse värava kaudu, on lammaste karjane. ³ Väravavaht avab talle ja lambad vastavad tema häälele. Ta hüüab oma lambaid nimepidi ja juhib nad välja. ⁴ Kui ta on nad välja viinud, kõnnib ta nende ees ja lambad järgnevad talle,

* **9:39** 9:39. „Kohtuotsus“ pigem valiku tegemise mõttes kui hukkamõistmise mõttes. * **10:1** 10:1. „Lambataras“ või „hoov“.

Sellela viidatakse taraga ümbritsetud ala maja kõrval, mis on sageli maja külge kinnitatud ja müüri ümbritsetud. Taust on pigem küla kui avatud maastik.

sest nad tunnevad tema häält. ⁵ Võõrale nad ei järgneks. Õigupoolest põgenevad nad võõra eest, sest nad ei tunne võõraste häält.“

⁶ Kui Jeesus esitas selle illustratsiooni, siis kuulajad ei mõistnud, mida ta sellega mõtles. ⁷ Niisiis selgitas Jeesus uuesti: „Ma räägin teile tõtt: mina olen lammaste värav. ⁸ Kõik, kes tulid enne mind, olid vargad ja röövliid, kuid lambad ei kuulanud neid. ⁹ Mina olen värav. Igaüks, kes tuleb sisse minu kaudu, saab tervendatud.† Nad saavad tulla ja minna ning vajalikku toidust leida. ¹⁰ Varas tuleb ainult varastama, tapma ja hävitama. Mina olen tulnud teile tooma elu – elu, mis on pilgeni täis. ¹¹ Mina olen hea karjane. Hea karjane jätab oma elu lammaste eest. ¹² Lambaid valvama palgatud inimene ei ole karjane ja ta põgeneb, kui näeb hunti tulemas. Ta jätab lambad maha, sest nad pole tema omad, ning hunt ründab karja ja pillutab selle laiali, ¹³ sest mees töötab üksnes palga pärast ega hooli lammastest. ¹⁴ Mina olen hea karjane. Mina tunnen omi ja nemad tunnevad mind, ¹⁵ just nagu Isa tunneb mind ja mina tunnen teda. Ma jätan oma elu lammaste eest. ¹⁶ Mul on teisi lambaid, kes ei ole selles taras. Ma pean nemadki siia tooma. Nad kuulavad mu häält ja siis on üks kari ühe karjasega.

¹⁷ Sellepärast Isa armastab mind, et ma jätan oma elu, et saaksin selle jälle võtta. ¹⁸ Keegi ei võta seda minult; mina otsustasin selle jätta. Mul on õigus see jätta ja õigus see tagasi võtta. See on käsk, mille mu Isa mulle andis.“

† **10:9** 10:9. Või „päästetud“.

19 Nende sõnade pärast olid juudid taas Jeesuse suhtes lahkavamused. 20 Paljud neist ütlesid: „Ta on kurjast vaimust vaevatud! Ta on hullumeelne! Miks te teda kuulate?“ 21 Teised ütlesid: „Kurjast vaimust vaevatu ei räägi selliseid sõnu. Pealegi, kuri vaim ei suuda pimedate silmi avada.“

22 Oli talv ja Jeruusalemmas templi pühitsemise püha aeg. 23 Jeesus kõndis templis Saalomoni sammaskäigus. Juudid ümbritsesid teda ja küsisid: 24 „Kui kaua sa hoiad meid teadmatuses?‡ Kui sa oled Messias, siis ütle meile otse!“

25 Jeesus vastas: „Ma juba ütlesin teile, aga te keeldute uskumast. Imeteod, mida ma oma Isa nimel teen, tõendavad, kes ma olen. 26 Te ei usu mind, sest te pole minu lambad. 27 Minu lambad tunnevad mu häält; ma tunnen neid ja nad järgnevad mulle. 28 Ma annan neile igavese elu; nad ei lähe eales kaotsi ja keegi ei saa neid minult ära kahmata. § 29 Minu Isa, kes nad mulle andis, on kõigist suurem; keegi ei saa neid temalt ära kahmata. 30 Mina ja Isa oleme üks.“

31 Taaskord haarasid juudid kivid, et ta kividega surnuks visata.

32 Jeesus ütles neile: „Te olete näinud palju häid tegusid, mida ma olen Isalt teinud. Millise eest neist te mind kividega viskate?“

33 Juudid vastasid: „Me ei viska sind kividega hea tegemise pärast, vaid jumalateotuse pärast,

‡ **10:24** 10:24. Kõnekeelne väljend, sõna-sõnalt „meie hinge ärritad“, mis tähendab ebakindla positsiooni loomist. § **10:28** 10:28. Sõna-sõnalt „minu käest“. Sarnaselt salmiga 29.

sest sa oled kõigest inimene, kuid väidad, et oled Jumal.“

³⁴ Jeesus vastas neile: „Kas teie seaduses pole kirjutatud: „Ma ütlesin: Te olete jumalad“?*

³⁵ Ta nimetas neid inimesi jumalateks – inimesteks, kellele tuli Jumala sõna – ja Pühakirja ei või muuta. ³⁶ Miks te siis ütlete, et see, kelle Isa välja valis ja maailma läkitas, teotab Jumalat, sest ma ütlesin „Ma olen Jumala Poeg“? ³⁷ Kui ma ei tee seda, mida teeb mu Isa, siis ärge mind uskuge. ³⁸ Aga kui ma seda teen, siis isegi kui te mind ei usu, peaksite uskuma tõendite pärast, mida ma olen teinud. Nii saate teada ja mõista, et Isa on minus ja mina Isas.“

³⁹ Taaskord üritasid nad teda kinni võtta, kuid ta pääses nende käest. ⁴⁰ Ta läks tagasi üle Jordani jõe kohta, kus Johannes oli ristimist alustanud, ja jäi sinna. ⁴¹ Tema juurde tuli palju inimesi ja nad ütlesid: „Johannes ei teinud imetegusid, aga kõik, mida ta selle mehe kohta rääkis, on täide läinud.“ ⁴² Paljud, kes seal olid, hakkasid Jeesusesse uskuma.

11

¹ Üks mees nimega Laatsarus oli haige. Ta elas Betaanias koos oma õdede* Maarja ja Martaga. ² Maarja oli see, kes oli Issandat lõhnaainega võidnud ja tema jalgu oma juustega kuivatanud.

* **10:34** 10:34. Tsiteeritud Psalmid 82:6. * **11:1** 11:1. Algtekstis on öeldud, et Laatsarus elas Betaanias koos Maarja ja oma õe Martaga. Kuid salmis 2 on mainitud, et Laatsarus on Maarja vend, nii et parem on nende suhe kohe alguses kindlaks määrata.

Tema vend Laatsarus oli haige. ³ Õed saatsid siis Jeesusele sõnumi: „Issand, su lähedane sõber on haige.“ ⁴ Kui Jeesus uudist kuulis, ütles ta: „Selle haiguse lõpptulemus ei ole surm. Selle kaudu ilmneb Jumala au, et Jumala Poeg saaks austatud.“

⁵ Kuigi Jeesus armastas Martat, Maarjat ja Laatsarust ⁶ ning oli kuulnud, et Laatsarus on haige, jäi ta veel kaheks päevaks sinna, kus ta oli. ⁷ Siis ütles ta jüngritele: „Lähme tagasi Juudamaale.“

⁸ Jüngrid vastasid: „Rabi, alles mõne päeva eest üritasid juudid sind kividega surnuks visata. Kas sa tõesti tahad praegu sinna tagasi minna?“

⁹ „Eks ole päevas kaksteist tundi?“ vastas Jeesus. ¹⁰ „Kui kõnnid päeval, siis sa ei komista, sest sa näed selle maailma valguses, kuhu sa lähed. Aga kui sa kõnnid öösel, siis sa komistad, sest sul ei ole valgust.“ ¹¹ Pärast selle rääkimist ütles ta: „Meie sõber Laatsarus on magama jäänud, aga ma lähen sinna ja äratan ta üles!“

¹² Jüngrid ütlesid: „Issand, kui ta magab, siis hakkab tal parem.“

¹³ Jeesus oli vihjanud Laatsaruse surmale, kuid jüngrid arvasid, et ta mõtleb tegelikku magamist.† ¹⁴ Niisiis ütles Jeesus neile otse: „Laatsarus on surnud. ¹⁵ Teie pärast olen ma rõõmus, et mind polnud seal, sest nüüd saate minusse uskuda. Lähme teda vaatama.“

† **11:13** 11:13. Uues Testamendis kujutab magamine sageli surma.

16 Kaksik Toomas ütles oma kaasjüngritele: „Lähme ka, et võiksime koos temaga surra.“[‡]

17 Kui Jeesus kohale jõudis, sai ta teada, et Laatsarus oli nelja päeva eest hauda pandud.

18 Betaania asus Jeruusalemmast ainult kolme kilomeetri kaugusel¹⁹ ja paljud juudid olid tulnud Maarjat ja Martat venna kaotuse pärast lohutama. 20 Kui Marta sai teada, et Jeesus tuleb, läks ta välja temaga kohtuma, kuid Maarja jäi majja.

21 Marta ütles Jeesusele: „Issand, kui sa oleksid siin olnud, siis mu vend ei oleks surnud. 22 Aga ma olen kindel, et isegi nüüd annab Jumal sulle, mida iganes sa palud.“

23 Jeesus ütles talle: „Sinu vend tõuseb surnuist üles.“

24 „Ma tean, et ta tõuseb surnuist üles viimsepäeva ülestõusmisel,“ vastas Marta.

25 Jeesus ütles: „Mina olen ülestõusmine ja elu. Kes minusse usub, see elab, isegi kui ta sureb. 26 Mitte keegi, kes elab minus ja usub minusse, ei sure. Kas sa usud seda?“

27 „Jah, Issand,“ vastas Marta, „ma usun, et sina oled Messias, Jumala Poeg, see, kes pidi siia maailma tulema.“

28 Kui Marta seda oli öelnud, läks ta ja ütles oma õele Maarjale salaja: „Õpetaja on siin ja tahab sind näha.“

29 Kohe kui Maarja seda kuulis, tõusis ta kiiresti ja läks Jeesusele vastu. 30 Jeesus ei olnud veel külasse jõudnud. Ta oli ikka veel selles

[‡] 11:16 11:16. „Tema“ tähendab Jeesust.

kohas, kus Marta temaga oli kohtunud. ³¹ Juudid, kes olid olnud Maarjat majas lohutamas, nägid, kuidas ta kiiresti tõusis ja lahkus. Nad järgnesid talle, arvates, et ta läheb haua juurde nutma.

³² Kui Maarja jõudis paika, kus Jeesus oli, ja ta nägi Jeesust, langes ta tema jalge ette ja ütles: „Issand, kui sa siin oleksid olnud, siis mu vend ei oleks surnud.“

³³ Kui Jeesus nägi teda nutmas ja juute, kes tulid samuti temaga koos nutma, läks ta endast välja. ³⁴ „Kuhu te ta panite?“ küsis ta.

Nad vastasid: „Issand, tule ja vaata.“

³⁵ Siis nuttis ka Jeesus. ³⁶ „Näete, kui väga ta teda armastas,“ ütlesid juudid.

³⁷ Aga mõned neist ütlesid: „Kui ta suutis pimedada mehe silmad avada, kas ta ei oleks suutnud hoida Laatsarust suremast?“

³⁸ Endast väljas olles läks Jeesus haua juurde. See oli koobas, mille suu ette oli pandud suur kivi.

³⁹ „Eemaldage kivi,“ käskis Jeesus.

Kuid Marta, surnud mehe õde, ütles: „Issand, seal on nüüd kohutav hais, sest ta on neli päeva surnud olnud.“

⁴⁰ „Kas ma ei öelnud sulle, et kui sa usuksid minusse, näeksid sa Jumala au?“ vastas Jeesus.

⁴¹ Niisiis eemaldasid nad kivi. Jeesus vaatas taeva poole ja ütles: „Isa, ma tänan sind, et sa mind kuuled. ⁴² Ma tean, et sa kuuled mind alati. Ütlen seda siin seisva rahva pärast, et nad usuksid, et sina läkitasid mu.“

§ 11:33 11:33. Siin kasutatud sõna väljendab jõulist emotsiooni, isegi viha. Kasutatakse ka salmis 38.

⁴³ Pärast neid sõnu hüüdis Jeesus: „Laatsarus, tule välja!“

⁴⁴ Surnud mees tuli välja, käed ja jalad linaste ribadega kinni seotud ning riie näo ümber.

„Siduge ta lahti ja laske ta vabaks,“ käskis Jeesus.

⁴⁵ Selle tulemusena hakkasid Jeesusesse uskuma paljud juudid, kes olid tulnud Maarjat lohutama ja nägid, mida Jeesus tegi. ⁴⁶ Kuid teised läksid variseride juurde ja jutustasid neile, mida Jeesus oli teinud.

⁴⁷ Seejärel kutsusid ülempreestrid ja variserid kokku valitseva nõukogu koosoleku. „Mida me peame tegema?“ küsisid nad. „See mees teeb palju imetegusid. ⁴⁸ Kui me laseme tal jätkata, hakkavad kõik temasse uskuma ning siis hävitavad roomlased nii templi kui ka meie rahva.“*

⁴⁹ „Te ei saa millestki aru!“ ütles Kaifas, kes oli tol aastal ülempreester. ⁵⁰ „Kas te ei mõista, et teile on parem, et üks inimene sureb rahva eest, nii et kogu rahvast ei hävitataks?“

⁵¹ Ta ei öelnud seda iseenesest, vaid tolle aasta ülempreestrina kuulutas ta prohvetlikult, et Jeesus sureb rahva eest. ⁵² Ja mitte ainult juudi rahva eest, vaid kõigi hajutatud Jumala laste eest, et nad saaksid kokku kogutud ja üheks.

⁵³ Sellest ajast peale tegid nad plaane, kuidas nad saaksid Jeesust tappa. ⁵⁴ Seega ei rännanud Jeesus avalikult juutide hulgas, vaid läks

* **11:48** 11:48. Sõna-sõnalt „selle paiga ja rahva“.

kõrbelähedases piirkonnas asuvasse Efraimi linna ja jäi oma jüngritega sinna.

⁵⁵ Oli peaaegu juutide paasapäha aeg ja palju rahvast läks maalt Jeruusalemma, et end paasapäha jaoks puhastada[†]. ⁵⁶ Inimesed otsisid Jeesust ja rääkisid temast, kui nad templis seisid. „Mida te arvate?“ küsisid nad üksteiselt. „Kas ta tuleb pühadele?“ ⁵⁷ Ülempreestrid ja variserid olid andnud korralduse, et igaüks, kes teab, kus Jeesus on, peab sellest teatama, et nad saaksid ta kinni võtta.

12

¹ Kuus päeva enne paasapäha läks Jeesus Beetaaniasse Laatsaruse juurde, kes oli surnuist üles äratatud. ² Seal korraldati tema auks pidusöök. Marta aitas toitu serveerida, samal ajal istus Laatsarus koos Jeesuse ja teiste külalistega laua ääres. ³ Maarja tõi umbes pool liitrit* puhast nardiõli, võidis Jeesuse jalgu ja kuivatas neid oma juustega. Parfüümi lõhn täitis kogu maja.

⁴ Aga üks jüngritest, Juudas Iskariot, kes hiljem Jeesuse ära andis, küsis: ⁵ „Miks ei müüdud seda parfüümi ära ega antud raha vaestele? See oli väärt kolmsada denaari.“[†]

⁶ Ta ei öelnud seda sellepärast, et ta hoolis vaestest, vaid sellepärast, et ta oli varas. Tema oli see, kes hoolitses jüngrite raha eest ja ta võttis sageli sellest endale.

[†] **11:55** 11:55. Terve rea religioossete rituaalidega. * **12:3** 12:3. Litra, umbes 12 untsi ehk pool liitrit. [†] **12:5** 12:5. Umbes aasta palk, päevapalk oli üks denaar.

⁷ „Ärge arvustage teda,“[‡] vastas Jeesus. „Ta tegi seda minu matusepäevaks valmistudes.
⁸ Vaeseid on teie juures alati,[§] kuid mind ei ole siin alati.“

⁹ Suur hulk juute oli avastanud, et ta on seal. Nad tulid sinna mitte ainult Jeesust vaatama, vaid nad tahtsid näha ka Laatsarust, meest, kelle Jeesus oli surnuist üles äratanud. ¹⁰ Niisiis kavatsesid ülempreestrid tappa ka Laatsaruse, ¹¹ kuna tema pärast ei järginud nii paljud enam juudi juhte, vaid hakkasid Jeesusesse uskuma.

¹² Järgmisel päeval kuulsid paasapühale tulnud rahvahulgad, et Jeesus on teel Jeruusalemma. ¹³ Nad löikasid palmioksi ja läksid teda tervitama, hüüdes: „Hosanna! Önnistatud on see, kes tuleb Issanda nimel. Önnistatud on Iisraeli kuningas.“*

¹⁴ Jeesus leidis noore eesli ja ratsutas selle seljas, nagu öeldakse Pühakirjas: ¹⁵ „Ära karda, Siioni tütar. Vaata, su kuningas tuleb, ratsutab eeslisälu seljas.“[†] ¹⁶ Sel ajal Jeesuse jüngrid ei mõistnud, mida need asjad tähendavad. Alles pärast tema ülendamist[‡] nad mõistsid, et juhtunu oli prohvetite poolt ette kuulutatud ja käis tema kohta.

¹⁷ Paljud rahva seast olid näinud, kuidas Jeesus kutsus Laatsaruse hauast välja ja äratas ta surnuist üles ning nad jutustasid seda lugu.

[‡] **12:7** 12:7. Või „jätke ta rahule“. **§ 12:8** 12:8. Vt 5. Moosese 15:11. * **12:13** 12:13. Tsiteeritud Psalmid 118:26. [†] **12:15** 12:15. Tsiteeritud Sakarja 9:9. [‡] **12:16** 12:16. Ülendatud: ülestõusmises ja taevaminemises.

¹⁸ See oli põhjus, miks nii paljud läksid Jeesusega kohtuma – sest nad olid kuulnud sellest imeteost.

¹⁹ Variserid ütlesid üksteisele: „Vaadake, me ei jõua kuhugi. Kõik jooksevad tema järel.“

²⁰ Ka mõned kreeklased olid tulnud pühadele Jumalat teenima. ²¹ Nad tulid Galilea Betsaidast pärit Filippuse juurde ja ütlesid: „Isand, me tahaksime Jeesust näha.“ ²² Filippus läks ja rääkis Andreasele. Siis läksid nad koos Jeesuse juurde ja rääkisid talle.

²³ Jeesus vastas: „Inimese Pojal on tulnud aeg, et ta saaks austatud. ²⁴ Ma räägin teile tõtt: kui nisutera ei külvata mulda ja ta ei sure, jääb ta lihtsalt üheks teraks. Aga kui ta sureb, annab ta veel palju nisuteri. ²⁵ Kui te armastate oma elu, siis te kaotate selle, aga kui te ei armasta oma elu selles maailmas, siis hoiate oma elu igavesti. ²⁶ Kui tahate mind teenida, peate mind järgima. Minu teenijad on seal, kus olen mina, ja mu Isa austab igaüht, kes mind teenib.

²⁷ Nüüd olen ma murelik. Mida peaksin ütleva? „Isa, säästa mind sellest tulevases kannatuste ajast?“* Ei, sest sellepärast ma tulingi – et minna läbi selle kannatuste aja. ²⁸ Isa, näita mulle oma iseloomu au.“†

Taevast kostis hääl, mis ütles: „Ma olen juba selle au näidanud ja näitan seda veel.“ ²⁹ Rahvas, kes seal seisis, kuulis seda. Mõned ütlesid, et see oli kõuemürin, teised ütlesid, et ingel rääkis temaga.

§ **12:24** 12:24. Täheanduses, et paistab, nagu ta sureks. * **12:27** 12:27. Sõna-sõnalt „sellest tunnist“. † **12:28** 12:28. Või „nime“. Nimi on iseloomu sünonüüm.

³⁰ Jeesus ütles neile: „See hääl ei kõnelenud minu, vaid teie pärast. ³¹ Nüüd on selle maailma kohus; nüüd heidetakse selle maailma vürst välja. ³² Aga kui mind maa pealt üles tõstetakse, tõmban ma kõik enda juurde.“ ³³ (Ta ütles seda, et viidata, missugust surma pidi ta surema.)

³⁴ Rahvas vastas: „Seadus[‡] ütleb, et Messias elab igavesti, kuidas sa saad siis öelda, et inimese Poeg „tõstetakse üles“? Kes on „inimese Poeg“?“

³⁵ Jeesus vastas: „Valgus on siin teie juures veidi aega. Kõndige, kuni teil on valgus, et pimedus ei tabaks teid ootamatult. Need, kes kõnnivad pimeduses, ei tea, kuhu nad lähevad.

³⁶ Uskuge valgusesse, kuni see teil on, et te saaksite valguse lasteks.“ Kui Jeesus oli neile seda öelnud, siis ta lahkus ja peitis end nende eest.

³⁷ Aga hoolimata kõigist imetegudest, mida Jeesus oli nende juuresolekul teinud, ei uskunud nad ikkagi Jeesusesse. ³⁸ Nii läks täide prohvet Jesaja sõnum: „Issand, kes on uskunud seda, mida neile rääkisime? Kellele on Issanda vägi ilmutatud?“[§]

³⁹ Nad ei suutnud temasse uskuda ja nii täitsid nad selle, mida Jesaja on veel öelnud: ⁴⁰ „Ta pimestas nende silmad ja tegi nende mõistuse nüriks, et nende silmad ei näeks ja mõistus ei mõtleks ja nad ei pöörduks minu poole, sest kui nad seda teeksid, siis ma tervendaksin nad.“^{*}

[‡] **12:34** 12:34. Viidatud sellele, mida meie nimetame Vanaks Testamendiks. [§] **12:38** 12:38. Tsiteeritud Jesaja 53:1. ^{*} **12:40** 12:40. Tsiteeritud Jesaja 6:10.

⁴¹ Jesaja nägi Jeesuse au ja ütles seda temale viidates.

⁴² Isegi palju juhte uskus temasse. Kuid nad ei tunnistanud seda avalikult, sest ei tahtnud, et variserid nad sünagoogist välja heidaks, ⁴³ sest nad armastasid inimeste imetlust rohkem kui Jumala heakskiitu.

⁴⁴ Jeesus hüüdis: „Kui te usute minusse, siis ei usu te ainult minusse, vaid ka temasse, kes mu läkitas. ⁴⁵ Kui te näete mind, näete teda, kes mu läkitas. ⁴⁶ Ma olen tulnud nagu valgus, mis paistab maailmas, nii et kui usute minusse, ei jää te pimedusse. ⁴⁷ Ma ei mõista kohut kellegi üle, kes kuuleb mu sõnu, kuid ei tee nende järgi. Ma tulin maailma päästma, mitte selle üle kohut mõistma. ⁴⁸ Kes mu tagasi lükkab ja kes ei võta mu sõnu vastu, selle üle mõistetakse kohut lõpuaja kohtus vastavalt sellele, mida ma olen öelnud. ⁴⁹ Sest ma ei räägi enda nimel, vaid Isa nimel, kes mu läkitas. Tema on see, kes õpetab mind, mida ja kuidas öelda. ⁵⁰ Ma tean, et see, mida tema käsib mul öelda, toob igavese elu; nii et kõik, mida ma räägin, on see, mida Isa mind käsib.“

13

¹ Oli päev enne paasapäeva; Jeesus teadis, et oli tulnud aeg lahkuda siit maailmast ja minna oma Isa juurde. Ta oli armastanud maailmas neid, kes olid tema omad, ning nüüd ilmutas ta täielikku

armastust* nende vastu. ² Oli õhtusöögi aeg ja kurat oli juba pannud Juuda, Siimon Iskarioti poja pähe mõtte Jeesus ära anda. ³ Jeesus teadis, et Isa oli andnud kõik tema võimusesse† ja et ta oli tulnud Jumala juurest ja pidi Jumala juurde tagasi minema. ⁴ Niisiis tõusis Jeesus õhtusööki söömast üles, võttis ära oma kuue ja pani endale rätiku ümber vöö. ⁵ Ta valas vett kaussi, hakkas pesema oma jüngerite jalgu ja kuivatas neid enda ümber mähitud rätikuga. ⁶ Ta tuli Siimon Peetruse juurde, kes küsis talt: „Issand, kas sa kavatsed mu jalgu pesta?“

⁷ Jeesus vastas: „Praegu ei saa sa aru, mida ma sinu heaks teen, aga ühel päeval sa mõistad.“

⁸ „Ei!“ protestis Peetrus. „Sa ei pese ial mu jalgu!“

Jeesus kostis: „Kui ma sind ei pese, ei ole sul osa minuga.“

⁹ „Issand, siis pese ka mu käsi ja pead, mitte ainult jalgu!“ hüüatas Siimon Peetrus.

¹⁰ Jeesus vastas: „Neil, kes on end pesnud, on vaja ainult jalgu pesta ja siis on nad üleni puhtad. Te olete puhtad, aga mitte kõik teist.“ ¹¹ Sest ta teadis, kes ta ära annab. Sellepärast ta ütleski: „Kõik teist ei ole puhtad.“

¹² Pärast seda kui Jeesus oli nende jalad pesnud, pani ta uuesti kuue selga ja istus maha.

* **13:1** 13:1. „Täielik armastus“. Siin kasutatud sõna tähendab nii „täielik“ kui ka „lõpp“, nii et alternatiivne tõlge oleks „ta armastas neid lõpuni“, mis oleks samuti konteksti sobiv. Kuid Jeesuse armastuse demonstratsioon, mis hõlmab risti, näitab tõepoolest Jumala armastuse täielikku ulatust. † **13:3** 13:3. Sõna-sõnalt „tema kättesse“.

„Kas te saate aru, mida ma teile tegin?“ küsis ta neilt. ¹³ „Te nimetate mind õpetajaks ja Issandaks ning teete õigesti, sest see ma olen. ¹⁴ Kui nüüd mina, teie Õpetaja ja Issand, pesin teie jalgu, peaksite teiegi üksteise jalgu pesema. ¹⁵ Olen näidanud teile eeskujuna, nii et te peaksite tegema sama mida mina. ¹⁶ Ma räägin teile tõtt: teenijad ei ole tähtsamad kui nende isand ja läkitatu ei ole suurem kui läkitaja. ¹⁷ Nüüd, mil te seda mõistate, olete õnnistatud, kui te seda ka teete. ¹⁸ Ma ei räägi teist kõigist; ma tean neid, kelle ma olen valinud. Aga see on selleks, et täituks Pühakiri: „See, kes jagab minuga toitu, on minu vastu pöördunud.“[†] ¹⁹ Ma räägin seda teile praegu, enne kui see toimub, nii et kui see toimub, oleksite te veendunud, et ma olen see, kes ma olen. ²⁰ Ma räägin teile tõtt: kes iganes võtab vastu selle, kelle ma läkitan, võtab vastu minu, ja kes iganes võtab vastu minu, võtab vastu selle, kes mu läkitas.“

²¹ Kui Jeesus seda oli öelnud, oli ta sügavalt mures ja teatas: „Ma räägin teile tõtt: üks teist annab mu ära.“ ²² Jüngrid vaatasid üksteisele otsa ja nuputasid, kellest neist Jeesus räägib. ²³ Jünger, keda Jeesus armastas, istus lauas Jeesuse kõrval ja nõjatus tema lähedale. ²⁴ Siimon Peetrus andis talle märku, et ta küsiks Jeesuselt, kellest ta räägib. ²⁵ Siis ta kallutas end Jeesuse poole ja küsis: „Issand, kes see on?“

²⁶ Jeesus vastas: „See on tema, kellele ma an-

† **13:18** 13:18. Tsiteeritud Psalmid 41:10. § **13:23** 13:23. Tavaliselt mõistetakse selle all Johannese viidet iseendale (vt ka 20:2, 21:7, 21:20).

nan sissekastetud leivatüki.“ ²⁷ Pärast leivatüki sissekastmist andis ta selle Juudale, Siimon Iskarjoti pojale. Kui Juudas võttis leiva vastu, sisenes temasse Saatan. „Tee kiiresti seda, mida sa teha kavatsed,“ ütles Jeesus talle.

²⁸ Mitte keegi lauas ei mõistnud, mida Jeesus sellega mõtles. ²⁹ Kuna Juudas vastutas raha eest, arvasid mõned, et Jeesus käskis tal minna ja osta midagi paasapühaks vajalikku või annetada midagi vaestele. ³⁰ Juudas lahkus kohe pärast seda, kui oli leivatüki võtnud, ning läks välja öhe.

³¹ Pärast tema lahkumist ütles Jeesus: „Nüüd on inimese Poeg austatud ja tema kaudu on austatud Jumal. ³² Kui Jumal on tema kaudu austatud, siis austab Jumal Poega ennast ja ta austab teda kohe. ³³ Mu lapsed, olen teiega ainult veidi aega veel. Te otsite mind, aga ma ütlen teile sama, mida ma ütlesin juutidele: te ei saa tulla sinna, kuhu mina lähen.

³⁴ Ma annan teile uue käsu: armastage üksteist. Armastage üksteist samamoodi, naga mina olen teid armastanud. ³⁵ Kui te armastate üksteist, tõestate kõigile, et olete minu jüngrid.“

³⁶ Siimon Peetrus küsis talt: „Kuhu sa lähed, Issand?“

Jeesus vastas: „Praegu ei saa sa tulla sinna, kuhu ma lähen. Sa järgned mulle hiljem.“

³⁷ „Issand, miks ma ei saa praegu sulle järgneda?“ küsis Peetrus. „Ma jätan oma elu sinu eest.“

³⁸ „Kas sa tõesti oled valmis minu pärast surema? Ma räägin sulle tõtt: enne kui kukk kireb, salgad sa mind kolm korda,“ vastas Jeesus.

14

¹ „Ärge laske oma meeltel ärevil olla. Uskuge Jumalasse ja uskuge ka minusse.* ² Minu Isa majas on palju ruumi. Kui see nii ei oleks, siis oleksin teile öelnud. Ma lähen teile kohta ette valmistama. ³ Kui ma olen läinud ja teile koha valmistanud, tulen ma tagasi ja võtan teid endaga kaasa, nii et ka teie saaksite seal koos minuga olla. ⁴ Te teate teed sinna, kuhu ma lähen.“

⁵ Toomas ütles talle: „Issand, me ei tea, kuhu sa lähed. Kuidas me saame teada teed?“

⁶ Jeesus vastas: „Mina olen tee ja tõde ja elu. Keegi ei tule Isa juurde muidu, kui ainult minu kaudu. ⁷ Kui te oleksite mind tundnud, tunneksite ka mu Isa. Nüüdsest peale te tunnete teda ja olete teda näinud.“

⁸ Filippus ütles: „Issand, näita meile Isa, siis oleme kindlad.“

⁹ Jeesus vastas: „Filippus, ma olen nii kaua teie juures olnud ja te ei tunne mind ikka veel? Kes on näinud mind, on näinud Isa. Kuidas te saate öelda: „Näita meile Isa“? ¹⁰ Kas te ei usu, et ma elan Isas ja Isa elab minus? Sõnad, mis ma kõnelen, ei ole minu omad; Isa, kes minus elab, teeb oma tööd. ¹¹ Uskuge mind, kui ma ütlen teile, et ma elan Isas ja Isa elab minus,

* **14:1** 14:1. Või „Uskuge Jumalasse, siis usute ka minusse“.

või vähemalt uskuge kõigi mu tegude tõttu, mis seda tõendavad.

¹² Ma räägin teile tõtt: kes usub minusse, teeb sama, mida teen mina. Õigupoolest teeb ta isegi suuremaid asju[†], sest mina lähen Isa juurde. ¹³ Ma teen seda, mida iganes te minu nimel palute, et Isa saaks Poja kaudu austatud. ¹⁴ Mida iganes te minu nimel palute, seda ma teen.

¹⁵ Kui te mind armastate, siis peate mu kāske. ¹⁶ Ma palun Isa ja ta saadab teile teise Lohutaja,[‡] ¹⁷ tõe Vaimu, kes on alati teie juures. Maailm ei saa teda vastu võtta, sest ta ei otsi teda ega tunne teda. Aga teie tunnete teda, sest ta elab teie juures ja on teie sees.

¹⁸ Ma ei jäta teid maha nagu vaeslapsi: ma tulen teie juurde tagasi. ¹⁹ Peagi maailm ei näe mind enam, aga teie näete. Kuna mina elan, elate ka teie. ²⁰ Sel päeval[§] saate teada, et ma elan Isas, teie elate minus ja mina elan teis. ²¹ Kes minu kāske peavad, on need, kes mind armastavad; kes mind armastavad, neid armastab mu Isa. Ka mina armastan neid ja ilmutan end neile.“

²² Juudas (mitte Iskariot) vastas: „Issand, miks sa ilmutad end meile ja mitte maailmale?“

²³ Jeesus vastas: „Kes mind armastab, teeb nii, nagu ma ütlen. Minu Isa armastab neid ja me

[†] **14:12** 14:12. Ulatuselt suuremaid. [‡] **14:16** 14:16. Lohutaja: algne sõna (parakletos) viitab sellele, keda on kutsutud kõrval käima ja abistama. Vt ka 14:26, 15:26, 16:7 ja 1. Johannese 2:1. [§] **14:20** 14:20. Viidatud salmile 18, peamiselt vihjega tema tulemisele nende juurde pärast ülestõusmist.

tuleme ja teeme tema juurde oma kodu. ²⁴ Kes mind ei armasta, ei tee nii, nagu ma ütlen. Need sõnad ei ole minult, need on Isalt, kes mu läkitas.

²⁵ Ma selgitan seda teile sel ajal, kui ma olen veel siin teie juures. ²⁶ Aga kui isa saadab minu asemel* Lohutaja, Püha Vaimu, siis ta õpetab teile kõike ja tuletab teile meelde kõik, mida ma teile rääkisin.

²⁷ Rahu ma jätan teile; oma rahu annan ma teile. Rahu, mille mina teile annan, ei ole selline, nagu maailm annab. Ärge laske oma meeltel ärevil olla ja ärge kartke.

²⁸ Te kuulsite, et ma ütlesin teile: „Ma lähen ära, aga ma tulen teie juurde tagasi.“ Kui te tõesti mind armastaksite, oleksite rõõmsad, et ma lähen Isa juurde, sest Isa on suurem kui mina. ²⁹ Olen seda teile selgitanud praegu, enne kui see toimub, et kui see toimub, siis te usuksite kindlalt. ³⁰ Ma ei saa teiega enam kauem rääkida, sest selle maailma vürst on tulemas. Tal ei ole võimu mind valitseda, ³¹ aga ma teen seda, mida mu Isa käskis mul teha, et maailm teaks, et ma armastan Isa. Tõuske nüüd, hakkame minema.“

15

¹ „Mina olen tõeline viinapuu ja mu isa on aednik. ² Ta lõikab ära iga mu oksa, mis vilja ei kanna. Ta kärbib iga oksa, mis vilja kannab, et see saaks veel rohkem vilja kanda. ³ Teie olete

* **14:26** 14:26. Sõna-sõnalt „minu nimel“. See väljend võib tähendada „minu autoriteediga“, „minu kaudu“, „mulle kuuluva“ jne. Tegelikult viidatakse nii isikule ja tema iseloomule.

juba kärbitud ja saanud puhtaks* selle kaudu, mida ma olen teile rääkinud. ⁴ Jääge minusse, ja mina jään teisse.† Just nagu oks ei saa vilja kanda, kui ta on viinapuust lahus, samamoodi on teiega: te ei saa vilja kanda, kui te minusse ei jää. ⁵ Mina olen viinapuu, teie olete oksad. Kes jääb minusse ja mina temasse, see kannab külluslikult vilja, sest ilma minuta ei suuda te midagi teha. ⁶ Kes ei jää minusse, on nagu oks, mis on välja visatud ja kuivab ära. Sellised oksad kogutakse kokku, visatakse tulle ja põletatakse ära. ⁷ Kui te jääte minusse ja minu sõnad jäävad teisse, siis paluge, mida iganes tahate, ja see antakse teile. ⁸ Minu Isa on austatud, kui te kannate külluslikult vilja ja tõestate sellega, et olete minu jüngrid.

⁹ Ma olen teid armastanud samamoodi, nagu Isa armastab mind. Jääge minu armastusse. ¹⁰ Kui te teete, mida ma ütlen, siis jääte minu armastusse, just nagu mina teen seda, mida mu Isa ütleb, ja jään tema armastusse. ¹¹ Olen seda teile selgitanud, et minu rõõm võiks olla teis ja teie rõõm võiks olla täielik.

¹² See on minu käsk: armastage üksteist nii, nagu mina olen armastanud teid. ¹³ Ei ole suuremat armastust kui anda elu oma sõprade eest. ¹⁴ Teie olete minu sõbrad, kui teete seda, mida ma teid käsin. ¹⁵ Ma ei nimeta teid enam sulasteks, sest sulased ei ole oma

* **15:3** 15:3. Kärpimise kohta kasutatud sõna selles kontekstis on sõna-sõnalt „puhastama“. † **15:4** 15:4. Ilmselt mõeldakse siin sisseütleva käändega ühendusse jäämist, nagu selgub ülejäänud salmist.

isanda saladustesse pühendatud.‡ Ma nimetan teid sõpradeks, sest olen selgitanud teile kõike, mida Isa mulle on öelnud. ¹⁶ Teie ei valinud mind, vaid mina valisin teid. Olen andnud teile kohustuse minna ja kanda kestvate vilja. Nii annab Isa teile, mida iganes te minu nimel palute. ¹⁷ See on minu käsk teile: armastage üksteist.

¹⁸ Kui maailm teid vihkab, siis meenutage, et enne teid vihkas ta mind. ¹⁹ Kui te oleksite selle maailma osa, siis armastaks maailm teid nagu omi. Aga te ei ole selle maailma osa ja mina olen teid maailmast valinud – sellepärast maailm vihkab teid.

²⁰ Pidage meeles, mida ma teile rääkisin: teenijad ei ole oma isandast tähtsamad. Kui nad kiusasid taga mind, kiusavad nad taga teidki. Kui nad oleksid teinud seda, mida mina käskisin, teeksid nad ka seda, mida teie neile ütlete.

²¹ Aga kõike seda teevad nad teile minu pärast, sest nad ei tunne seda, kes mu läkitas. ²² Kui ma ei oleks tulnud ja neile rääkinud, ei oleks nad patus süüdi, aga nüüd ei ole neil oma patule ettekäänat. ²³ Kes vihkab mind, see vihkab ka mu Isa. ²⁴ Kui ma ei oleks andnud neile selliseid tõendeid tegude kaudu, mida keegi ei olnud varem teinud, ei oleks nad patus süüdi, kuid vaatamata sellele, et nad nägid seda kõike, vihkasid nad mind ja mu Isa. ²⁵ Aga just see täidab Pühakirja sõnad: „Nad vihkasid mind täiesti põhjusega.“§

‡ **15:15** 15:15. Sõna-sõnalt „sulane ei tea, mida tema isand teeb“.

§ **15:25** 15:25. Tsiteeritud Psalmid 35:19 või Psalmid 69:5.

²⁶ Kuid ma saadan teile Isa juurest Lohutaja. Kui tema tuleb, toob ta minu kohta tunnistuse. Ta on tõe Vaim, kes tuleb Isa juurest. ²⁷ Ka teie annate minust tunnistust, sest te olete algusest peale minu juures olnud.

16

¹ Olen seda teile rääkinud, et teie usk minusse ei kaoks. ² Nad heidavad teid sünagoogidest välja; õigupoolest tuleb aeg, mil need, kes teid tapavad, arvavad, et teevad Jumalale teene. ³ Nad teevad seda, sest nad ei ole kunagi tundnud Isa ega mind. Olen teile seda rääkinud, et kui see toimub, tuleks teile meelde, mida ma teile rääkisin. ⁴ Mul ei olnud vaja seda teile kohe alguses rääkida, sest siis jäin ma teie juurde. ⁵ Aga nüüd lähen ma tema juurde, kes mu läkitas, ja ometi ei küsi teist keegi: „Kuhu sa lähed?“ ⁶ Muidugi olete praegu, mil ma teile rääkisin, südamevaluga täidetud.

⁷ Aga ma räägin teile tõtt: teile on parem, et ma lähen ära, sest kui ma ei läheks, ei tuleks teie juurde Lohutaja. Kui ma ära lähen, saadan ma tema teie juurde. ⁸ Kui ta tuleb, veenab ta neid, kes on maailmas, et nad on valesti aru saanud patust, õigusest ja kohtust: ⁹ patust, et nad ei uskunud minusse; ¹⁰ õigusest, et ma lähen Isa juurde ja te ei näe mind enam; ¹¹ kohtust, et selle maailma valitseja on juba surma mõistetud.*

¹² On veel palju, mida ma tahan teile selgitada, kuid te ei suuda seda praegu taluda. ¹³ Aga

* **16:11** 16:11. Või „selle maailma valitseja üle on juba kohus mõistetud“.

kui tõe Vaim tuleb, õpetab ta teile kogu tõe. Ta ei räägi iseenesest, vaid ta kõneleb ainult seda, mida kuuleb, ning räägib teile, mis hakkab toimuma. ¹⁴ Ta toob au mulle, sest ta õpetab teile seda, mida minult saab. ¹⁵ Kõik, mis kuulub Isale, on minu oma. Sellepärast ma ütlesin, et Vaim õpetab teile seda, mida minult saab. ¹⁶ Veidi aja pärast ei näe te mind enam, aga siis veidi aja pärast te näete mind.“

¹⁷ Mõned tema jüngritest ütlesid üksteisele: „Mida ta mõtleb sellega: „Veidi aja pärast ei näe te mind enam, aga siis veidi aja pärast te näete mind“ ja „Sest ma lähen Isa juurde?““ ¹⁸ Nad küsisid: „Mida ta mõtleb selle „veidi aja pärast“ all? Me ei tea, millest ta räägib.“

¹⁹ Jeesus sai aru, et nad tahtsid temalt selle kohta küsida. Niisiis küsis ta neilt: „Kas te ei saa aru minu ütlusest: „Veidi aja pärast ei näe te mind enam, aga siis veidi aja pärast te näete mind“?“ ²⁰ Ma räägin teile tõtt: te nutate ja leinate, aga maailm rõõmustab. Te kurvastate, aga teie kurvastus muutub rõõmuks. ²¹ Sünnitav naine kannatab valu, sest tema aeg on tulnud, aga kui laps on sündinud, unustab ta valu rõõmu tõttu, et laps on maailma sündinud. ²² Jah, praegu te kurvastate, aga ma näen teid jälle; siis te rõõmustate ja keegi ei võta teie rõõmu ära.

²³ Kui see aeg kätte jõuab, ei ole teil vaja minult midagi küsida. Ma räägin teile tõtt: Isa annab teile, mida iganes te minu nimel palute.

²⁴ Seni ei ole te midagi minu nimel palunud, nii et paluge, ja te saate, ja teie õnn on täielik.

²⁵ Olen rääkinud teile piltlikku keelt kasutades.

Aga varsti ei kasuta ma enam teiega rääkides sellist piltlikku keelt. Selle asemel selgitan teile Isa väga lihtsalt.

²⁶ Siis te palute minu nimel. Ma ei ütle, et ma palun Isa juures teie eest, ²⁷ sest Isa ise armastab teid, sest te armastate mind ja usute, et ma tulin Jumala juurest. ²⁸ Ma lahkusin Isa juurest ja tulin maailma; nüüd lahkun ma maailmast ja lähen tagasi oma Isa juurde.“

²⁹ Siis ütlesid jüngrid: „Nüüd räägid sa väga lihtsalt ega kasuta piltlikku keelt. ³⁰ Nüüd oleme kindlad, et sina tead kõike, ja et sa ei pea inimestelt küsima, et teada saada, millele nad mõtlevad.† See veenab meid, et sa tulid Jumala juurest.“

³¹ „Kas te olete nüüd tõesti veendunud?“ küsis Jeesus. ³² „Tuleb aeg – õigupoolest on see kohe käes –, kui teid pillutatakse laiali, igaüks oma koju, ja te kõik jätate mu üksi. Aga ma ei ole tegelikult üksinda, sest Isa on minuga. ³³ Olen rääkinud teile kõike seda, et teil võiks olla rahu, sest te olete üks minuga.‡ Selles maailmas on teil kannatusi, aga olge julged – mina olen maailma võitnud!“

17

¹ Kui Jeesus need sõnad oli öelnud, vaatas ta üles taeva poole ja ütles: „Isa, aeg on käes. Austa oma Poega, et Poeg võiks austada sind. ² Sest sina andsid talle mõjuvõimu kõigi inimeste üle, et ta võiks anda igavese elu kõigile neile,

† **16:30** 16:30. Viidates tagasi sellele, mis toimus salmis 16:19.

‡ **16:33** 16:33. Sõna-sõnalt „rahu minus“.

kelle sa oled temale andnud. ³ Igavene elu on see: tunda sind, ainsat tõelist Jumalat, ja Jeesust Kristust, kelle sa läkitasid. ⁴ Olen austanud sind siin maa peal ja lõpetanud töö, mille sa andsid mulle teha. ⁵ Nüüd, Isa, austa mind oma ligiolus auga, mis mul oli sinu juures enne maailma algust.

⁶ Ma olen ilmutanud sinu iseloomu* neile, kelle sa mulle maailmast andsid. Nad kuulusid sulle; sina andsid nad mulle, ja nad on teinud, mida sa ütlesid. ⁷ Nüüd nad teavad, et kõik, mille sa oled mulle andnud, on sinult pärit. ⁸ Olen andnud neile sõnumi, mille sina mulle andsid. Nad võtsid selle vastu, nad veendusid täielikult, et ma olen sinu juurest tulnud, ning nad usuvad, et sina läkitasid mu. ⁹ Ma palvetan nende pärast; mitte maailma pärast, vaid nende pärast, kelle sa mulle andsid, sest nad on sinu omad. ¹⁰ Kõik, kes kuuluvad mulle, on sinu omad, ja need, kes kuuluvad sulle, on minu omad, ning ma olen nende kaudu austatud.

¹¹ Ma lahkun maailmast, kuid nemad jäävad maailma; ma tulen sinu juurde. Püha Isa, kaitse neid enda nimel, mille sa mulle andsid, et nad võiksid olla üks, nagu meie oleme üks. ¹² Sel ajal, kui ma olin nende juures, kaitsesin ma neid sinu nimel, mille sa mulle andsid. Ma valvasin nende üle, nii et ükski neist ei läinud kaotsi, välja arvatud hukule määratu, nii et Pühakiri läks täide.

¹³ Nüüd ma tulen sinu juurde; ma räägin seda kõike ajal, mil olen veel siin maailmas, et nad

* **17:6** 17:6. Või „nime“.

võiksid täielikult minu rõõmust osa saada. ¹⁴ Ma andsin neile sinu sõnumi ja maailm vihkab neid sellepärast, et nad ei ole maailmast, nagu minagi ei ole maailmast. ¹⁵ Ma ei palu, et sa võtaksid nad maailmast ära, vaid et sa kaitseksid neid kurja eest. ¹⁶ Nad ei ole maailmast, nagu minagi ei ole maailmast. ¹⁷ Pühitse neid tões – sinu sõna on tõde. ¹⁸ Samamoodi nagu sina läkitasid mu maailma, läkitan mina nemad maailma. ¹⁹ Ma pühitsen end[†] nende eest, et ka nemad võiksid olla tõeliselt pühad.

²⁰ Ma ei palveta üksnes nende eest, vaid ma palun ka nende eest, kes nende kuulutuse tõttu minusse usuvad. ²¹ Ma palun, et nad kõik võiksid olla üks, just nagu sina, Isa, elad minus, ja mina elan sinus, et ka nemad võiksid meis elada, nii et maailma usuks, et sina läkitasid mu. ²² Olen andnud neile au, mille sa andsid mulle, et nad võiksid olla üks, nagu meie oleme üks. ²³ Mina elan neis ja sina elad minus. Et nad võiksid olla täielikult üks, nii et kogu maailm teaks, et sina läkitasid mu, ja et sa armastad neid, nagu sa armastad mind.

²⁴ Isa, ma tahan, et need, kelle sa oled mulle andnud, oleksid koos minuga seal, kus olen mina, et nad näeksid au, mille sa oled mulle andnud, sest sa armastasid mind enne maailma loomist. ²⁵ Hea Isa,[‡] maailm ei tunne sind, aga mina tunnen sind, ja nemad siin minu juures teavad, et sina mu läkitasid. ²⁶ Ma olen ilmutanud neile sinu iseloomu ja näitan seda

[†] **17:19** 17:19. „Pühitsen“ on sama sõna, mis salmis 17 „pühitse“. [‡] **17:25** 17:25. Sõna-sõnalt „õige Isa“.

jätkuvalt, et armastus, mis sul on minu vastu, oleks neis, ja mina elaksin neis.“

18

¹ Pärast seda kui Jeesus oli kõnelemise lõpetanud, läks ta koos jüngritega üle Kidroni oja oliivisallu. ² Äraandja Juudas teadis seda paika, sest Jeesus oli oma jüngritega seal sageli käinud. ³ Juudas võttis siis endaga kaasa sõduritesalga koos ülempreestrite ja variseride valvuritega. Nad tulid sinna tõrvikute, laternate ja relvadega.

⁴ Jeesus teadis kõike, mis pidi temaga toimuma. Ta läks neile vastu ja küsis: „Keda te otsite?“

⁵ „Kas sa oled Naatsareti Jeesus?“ küsisid nad.

„Ma olen,“ vastas Jeesus neile.* Äraandja Juudas seisis nende hulgas. ⁶ Kui Jeesus ütles: „Ma olen“, taganesid nad ja kukkusid maha.

⁷ Siis küsis ta neilt uuesti: „Keda te otsite?“

„Kas sa oled Naatsareti Jeesus?“ küsisid nad taas.

⁸ „Ma juba ütlesin teile, et ma olen,“ vastas Jeesus. „Kui nüüd mina olen see, keda te otsite, siis laske neil teistel minna.“ ⁹ Nende sõnadega täitus see, mida ta oli varem öelnud: „Ma ei ole kaotanud kedagi neist, kelle sa mulle andsid.“

¹⁰ Siis tõmbas Siimon Peetrus mõõga, lõi ülempreestri sulast Malkust ja lõi ka tema parema kõrva maha.

* **18:5** 18:5. Jeesuse sõnad ei kinnitanud lihtsalt tema identiteeti, vaid selles kajas ka 2. Moosese raamatust pärinev Jumala nimi.

11 Jeesus ütles Peetrusele: „Pane mõõk ära! Kas sa arvad[†], et ma ei peaks jooma karikast, mille Isa on mulle andnud?“

12 Seejärel võtsid sõdurid, nende pealik ja juutide valvurid Jeesuse kinni ja sidusid ta käed.

13 Kõigepealt viisid nad ta Annase juurde, kes oli tollase ülempreestri Kaifase äi. 14 Kaifas oli see, kes oli juutidele öelnud: „Parem on ühel inimesel rahva eest surra.“[‡]

15 Siimon Peetrus järgnes Jeesusele, ja ka teine jünger tegi sama. See jünger oli ülempreestri juures tuttav ja nii sisenes ta koos Jeesusega ülempreestri hoovi. 16 Peetrus pidi jääma välja ukse juurde. Teine jünger, kes oli ülempreestri juures tuttav, läks ja rääkis ust valvava teenijatüdrukuga ja tõi Peetruse sisse. 17 Tüdruk küsis Peetruselt: „Kas sa ei ole mitte üks selle mehe jüngritest?“

„Mina? Ei, ei ole,“ vastas ta. 18 Oli jahe ning teenijad ja valvurid seisid end soojendades tule juures, mille nad olid teinud. Peetrus läks ja seisis nende juurde end soojendama.

19 Siis küsis ülempreester Jeesuselt tema jüngrite ja selle kohta, mida ta õpetab. 20 „Ma olen avalikult kõigile rääkinud,“[§] vastas Jeesus. „Olen alati õpetanud sünagoogides ja templis, kus kõik juudid koos käivad. Ma ei ole midagi salajas rääkinud. 21 Miks sa siis mind küsitled? Küsi inimestelt, kes on kuulnud, mida ma neile olen rääkinud. Nad teavad, mida ma olen öelnud.“

[†] 18:11 18:11. „Kas sa arvad“ – mitte otsesõnu. [‡] 18:14 18:14.

Vt 11:50. [§] 18:20 18:20. Sõna-sõnalt „maailmale“.

²² Kui ta seda ütles, lõi üks lähedal seisvatest valvuritest Jeesust ja ütles: „Kas nii räägitakse ülempreestriga?“

²³ Jeesus vastas: „Kui ma midagi valesti ütlesin, räägi kõigile, mis valesti oli. Aga kui ma õigust rääkisin, miks sa siis mind löid?“

²⁴ Annas saatis endiselt kinniseotud kätega Jeesuse ülempreester Kaifase juurde.

²⁵ Siis kui Siimon Peetrus seisis end soojendas tule juures, küsisid inimesed seal tema käest: „Kas sa ei ole mitte üks tema jüngritest?“

Peetrus salgas seda ja ütles: „Ei, ma ei ole.“

²⁶ Üks ülempreestri sulastest, see, kelle sugulasel oli Peetrus kõrva maha löiganud, küsis Peetruselt: „Kas ma ei näinud sind koos temaga oliivisalus?“ ²⁷ Peetrus salgas seda jälle, ja kohe kires kukk.

²⁸ Varahommikul viidi Jeesus Kaifase juurest Rooma maavalitseja paleesse. Juudi juhid* ei sisenenud paleesse, sest kui nad oleksid seda teinud, oleksid nad tseremoniaalselt ebapuhtaks saanud, aga nad tahtsid paasasöömaaega süüa.

²⁹ Niisiis tuli Pilaatus välja nendega kohtuma. „Mis süüdistuse te selle mehe vastu esitate?“ küsis ta.

³⁰ „Kui ta ei oleks kurjategija, ei oleks me teda sinu juurde toonud,“ vastasid nad.

³¹ „Siis võtke ta ja mõistke tema üle kohut oma seaduse alusel,“ ütles Pilaatus neile.

„Meil ei ole luba kedagi hukata,“ vastasid juudid. ³² Nii täitus see, mida Jeesus oli oma suremise kohta öelnud.

* **18:28** 18:28. Mitte otsesõnu.

³³ Pilaatus läks tagasi maavalitseja paleesse. Ta kutsus Jeesuse ja küsis temalt: „Kas sina oled juutide kuningas?“

³⁴ „Kas sa tulid selle küsimuse peale ise või rääkisid sulle minust teised?“ vastas Jeesus.

³⁵ „Kas ma olen juut?“ küsis Pilaatus vastu. „Su oma rahvas ja ülempreestrid andsid su minu kätte. Mida sa teinud oled?“

³⁶ Jeesus vastas: „Minu kuningriik ei ole sellest maailmas. Kui see oleks sellest maailmast, siis mu alamad võitleksid selle eest, et mind ei antaks juutide kätte. Aga mu kuningriik ei ole siit.“

³⁷ Siis küsis Pilaatus: „Nii et sa ikkagi oled kuningas?“

„Sina ütled, et ma olen kuningas,“ vastas Jeesus. „Ma sündisin ja tulin maailma, et anda tunnistust tõest. Kõik, kes võtavad tõe vastu, panevad tähele, mida ma ütlen.“

³⁸ „Mis on tõde?“ küsis Pilaatus.

Seda öelnud, läks Pilaatus tagasi välja juutide juurde ja ütles neile: „Ma ei mõista teda süüdi üheski kuriteos. ³⁹ Aga mul on kombeks teile paasapühadeks üks vang vabaks lasta. Kas lasen juutide kuninga vabaks?“

⁴⁰ „Ei, mitte teda! Me tahame hoopis Barabast!“ karjusid nad vastu. Barabas oli mässaja.†

† **18:40** 18:40. Tavaliselt tõlgitud kui „röövel“. Võis olla, et Barabas oli osalenud mõnes ülestõususes.

19

¹ Siis Pilaatus võttis Jeesuse ja lasi teda piitutada. ² Sõdurid tegid okaspõõsast krooni ja panid selle talle pähe ning asetasiid talle õlgadele purpurrüü. ³ Ikka ja jälle läksid nad tema juurde ja ütlesid: „Ole tervitatud, juutide kuningas!“ ja löid talle vastu nägu.

⁴ Pilaatus läks veel kord välja ja ütles neile: „Ma toon ta siia välja teie juurde, et te teaks, et ma ei mõista teda süüdi üheski kuriteos.“ ⁵ Siis Jeesus tuli välja, okaskroon peas ja purpurrüü üll. „Vaadake, siin on see inimene,“ ütles Pilaatus.

⁶ Kui ülempreestrid ja valvurid nägid Jeesust, karjusid nad: „Löö ta risti! Löö ta risti!“

„Võtke teie ja lööge ta risti,“ vastas Pilaatus. „Mina ei mõista teda süüdi.“

⁷ Juudi juhid vastasid: „Meil on seadus ja selle seaduse järgi peab ta surema, sest ta on väitnud, et on Jumala Poeg.“

⁸ Kui Pilaatus seda kuulis, kartis ta veel rohkem kui enne ⁹ ja läks tagasi maavalitseja paleesse. Ta küsis Jeesuselt: „Kust sa pärit oled?“ Aga Jeesus ei vastanud.

¹⁰ „Kas sa keeldud minuga rääkimast?“ küsis Pilaatus talt. „Kas sa ei saa aru, et mul on võim sind vabaks lasta või risti lüüa?“

¹¹ „Sul ei oleks minu üle mingit võimu, kui seda ei oleks sulle antud ülalt,“ vastas Jeesus. „Seepärast on see, kes mu sinu kätte andis, suuremas patus süüdi.“

¹² Kui Pilaatus seda kuulis, üritas ta Jeesust vabaks lasta, kuid juudi juhid karjusid: „Kui sa selle mehe vabaks lased, ei ole sa keisri sõber.“

Kes laseb vabaks end kuningaks tõstva inimese, see mässab keisri vastu.“

¹³ Kui Pilaatus seda kuulis, tõi ta Jeesuse välja ja istus kohtunikutoolile kohas, mida nimetatakse Kivisillutiseks (heebrea keeles Gabbata). ¹⁴ Oli umbes paasapühale eelneva valmistuspäeva keskpäev.

„Vaadake, siin on teie kuningas,“ ütles ta juutidele. ¹⁵ „Hukka ära! Hukka ära! Löö ta risti!“ karjusid nad.

„Kas tahate, et löön teie kuninga risti?“ küsis Pilaatus.

„Meie ainus kuningas on keiser,“ vastasid ülempreestrid.

¹⁶ Nii andis ta Jeesuse nende kätte, et ta risti lüüa.

¹⁷ Nad viisid ära Jeesuse, kes kandis ise oma risti, ja läksid välja paika, mida nimetatakse Pealuuks (heebrea keeles Kolgata). ¹⁸ Nad löid ta seal risti, ja veel kaks meest koos temaga, ühe kummalegi poole, nii et Jeesus jäi nende vahele.

¹⁹ Pilaatus oli teinud sildi ja pani selle risti külge. Sellele oli kirjutatud: „Naatsareti Jeesus, juutide kuningas.“ ²⁰ Paljud lugesid seda silt, sest koht, kus Jeesus risti löödi, asus linna lähedal, ning silt oli kirjutatud heebrea, ladina ja kreeka keeles.

²¹ Siis tulid ülempreestrid Pilaatuse juurde ja palusid teda: „Ära kirjuta „juutide kuningas“, vaid „see mees ütles, et on juutide kuningas“.“

²² Pilaatus vastas: „Kirjutasin seda, mida kirjutasin.“

²³ Kui sõdurid olid Jeesuse risti lõonud, võtsid nad tema riided ja jagasid neljaks, et iga sõdur saaks oma osa. Seal oli ka tema kuub, mis oli ühest tükist kootud, ilma õmblusteta.

²⁴ Seepärast ütlesid nad üksteisele: „Ärme rebi seda katki, vaid otsustame täringut heites, kes selle endale saab.“ Nii täitus see, mis on Pühakirjas öeldud: „Nad jaotavad mu rõivad omavahel ja veeretavad täringut mu kehakatte pärast.“* ²⁵ Seda need sõdurid tegidki.

Risti lähedal olid Jeesuse ema ja tema ema õde, Kloopase naine Maarja ja Maarja Magdaleena.† ²⁶ Kui Jeesus nägi oma ema ja tema kõrval jüngrit, keda ta armastas, ütles ta emale: „Naine, see on sinu poeg.“ ²⁷ Seejärel ütles ta jüngrile: „See on sinu ema.“ Sellest ajast peale võttis jünger ta enda juurde.

²⁸ Jeesus mõistis nüüd, et ta oli lõpetanud kõik, mida ta oli tegema tulnud. Et täituks Pühakiri, ütles ta: „Mul on janu.“‡ ²⁹ Seal seisis üks kruus veiniäädikaga; nad kastsid käsna äädikasse, panid selle iisopivarre otsa ja hoidsid seda tema huulte vastas.§ ³⁰ Kui Jeesus oli äädikat võtnud, ütles ta: „See on lõpetatud!“* Siis langetas ta pea ja tegi viimase hingetõmbe.

³¹ Oli valmistuspäev, ja juudi juhid ei tahtnud ristilööduid jätta hingamispäevaks (õigupoolest

* **19:24** 19:24. Tsiteeritud Psalmid 22:19. † **19:25** 19:25. Ei ole selge, kas seal oli kohal kolm või neli naist. Mõned usuvad, et Maarja õde on sama isik kui Kloopase naine Maarja. ‡ **19:28** 19:28. Tsiteeritud Psalmid 69:22. § **19:29** 19:29. Vt Psalmid 69:22. * **19:30** 19:30. „Lõpetatud“: see võib tähendada ka „täide viidud“ või „täidetud“.

oli see eriline hingamispäev) ristile, seepärast palusid nad Pilaatusel murda neil jalad, et nad saaks alla võtta. ³² Siis tulid sõdurid ning murdsid kahe koos Jeesusega ristilöödud mehe jalad, ³³ aga kui nad tulid Jeesuse juurde, nägid nad, et ta oli juba surnud, seega ei murdnud nad tema jalgu. ³⁴ Kuid üks sõduritest torkas talle külje sisse oda ja välja voolas veega segunenud veri. ³⁵ Sellest tunnistas see, kes seda nägi, ning tema tunnistus on tõsi. Ta on kindel, et see, mida ta nägi, on tõsi, nii et ka teie võiksite seda uskuda. ³⁶ Nii toimus, et läheks täide see, mis on Pühakirjas kirjutatud: „Ühtki tema luud ei murta,“[†] ³⁷ ja nagu teises kohas on öeldud: „Nad näevad seda, kelle nad läbi torkasid.“[‡]

³⁸ Pärast seda küsis Arimaatia Joosep Pilaatuselt, kas ta võib Jeesuse surnukeha alla võtta, ning Pilaatus andis talle loa. Joosep oli Jeesuse jünger, kuid salajas, sest ta kartis juute. Niisiis tuli Joosep ja viis surnukeha ära. ³⁹ Temaga koos oli Nikodeemos, mees, kes oli esmalt käinud Jeesuse juures öösel. Ta tõi kaasa umbes kolmkümmend kilo mürri ja aaloe segu. ⁴⁰ Nad võtsid Jeesuse surnukeha ja mähkisid selle koos vürtside seguga linasesse riidesse, vastavalt juutide matmiskommetele. Selle paiga lähedal, kus Jeesus risti löödi, oli üks aed, ⁴¹ ja aias oli uus, kasutamata hauakoobas. ⁴² Kuna oli juutide valmistuspäev ja hauakoobas oli lähedal, panid nad Jeesuse sinna puhkama.

[†] **19:36** 19:36. Tsiteeritud Psalmid 34:21. [‡] **19:37** 19:37. Viidatud tekstile 2. Moosese 12:46, 4. Moosese 9:12 või Psalmid 34:21.

20

¹ Nädala esimese päeva* varahommikul, kui oli veel pime, läks Maarja Magdaleena hauakoopa juurde ja nägi, et kivi oli sissepääsu eest ära liigutatud. ² Jooksuga läks ta, et öelda Siimon Peetrusele ja teisele jüngrile, keda Jeesus armastas: „Issand on hauast ära viidud ja me ei tea, kuhu ta pandud on.“ ³ Siis läksid Peetrus ja teine jünger haa juurde. ⁴ Nad jooksid koos, aga teine jünger jooksis kiiremini ja jõudis haa juurde esimesena. ⁵ Ta kummardus alla ja sisse vaadates nägi ta matmisriideid seal olevat, kuid ta ei läinud sisse.

⁶ Siis jõudis pärast teda kohale Siimon Peetrus ja läks kohe hauakambrisse sisse. Ta nägi seal matmislinasid ⁷ ja seda, et riiet, mis oli olnud Jeesuse pea peal, ei olnud teiste matmislinade juures, vaid see oli kokku volditud ja eraldi asetatud.

⁸ Seejärel läks hauakoopasse sisse ka teine jünger, kes oli haa juurde esimesena jõudnud. ⁹ Ta vaatas ringi ja uskus, et see on tõsi† – sest seni ei olnud nad mõistnud Pühakirja, et Jeesus pidi surnuist üles tõusma. ¹⁰ Siis läksid jüngrid tagasi sinna, kus nad peatusid.

¹¹ Kuid Maarja jäi haa juurde nutma, ja kui ta seal nuttis, kummardus ta ja vaatas hauakoopasse sisse. ¹² Ta nägi kaht valgesse riidetatud inglit, üks istumas peatsis ja teine jalutsis, seal, kus Jeesuse surnukeha oli lebanud.

¹³ „Miks sa nutad?“ küsisid nad talt.

* **20:1** 20:1. See on pühapäev. † **20:9** 20:9. Et Jeesus oli surnuist üles tõusnud.

Ta vastas: „Sellepärast et mu Issand on ära viidud ja ma ei tea, kuhu ta pandud on.“ ¹⁴ Kui ta seda oli öelnud, pöördus ta ja nägi Jeesust seal seismas, kuid ta ei tundud ära, et see on Jeesus.

¹⁵ „Miks sa nutad?“ küsis ta naiselt. „Keda sa otsid?“

Arvates, et see on aednik, ütles Maarja talle: „Isand, kui sina viisid ta ära, ütle mulle, kuhu sa ta panid, et saaksin minna ja ta ära tuua.“

¹⁶ Jeesus ütles talle: „Maarja!“

Ta pöördus Jeesuse poole ja ütles: „Rabbu-uni,“ mis tähendab heebrea keeles „õpetaja“.

¹⁷ „Ära hoia mind kinni,“[‡] ütles Jeesus talle, „sest ma pole veel läinud üles oma Isa juurde. Aga mine mu vendade juurde ja ütle neile, et ma lähen üles oma Isa ja teie Isa, oma Jumala ja teie Jumala juurde.“ ¹⁸ Maarja Magdaleena läks siis ja rääkis jüngritele: „Ma nägin Issandat,“ ja ta selgitas neile, mida Issand oli talle öelnud.

¹⁹ Samal õhtul, nädala esimesel päeval, kui jüngrid olid koos lukustatud uste taga, sest nad kartsid juute, tuli Jeesus, seisis nende keskel ja ütles: „Rahu olgu teile!“ ²⁰ Pärast seda tervitust näitas ta neile oma käsi ja külge. Issandat nähes täitis jüngreid rõõm.

²¹ „Rahu olgu teile!“ ütles Jeesus neile uuesti. „Samamoodi nagu Isa minu läkitas, läkitan mina teid.“ ²² Seda öelnud, puhus ta nende peale ja lausus: „Võtke vastu Püha Vaim. ²³ Kui te andestate kellegi patud, siis on need andeks

[‡] **20:17** 20:17. Tähenduses „ära takista mind“.

antud; kui te neid andeks ei anna, jäävad need andeks andmata.“

²⁴ Üks kaheteistkümnest jüngrist, Toomas, keda hüüti Kaksikuks, ei olnud nendega koos, kui Jeesus tuli. ²⁵ Teised jüngrid rääkisid siis talle: „Me nägime Issandat.“

Aga tema vastas: „Ma ei usu, kui ma ei näe naelajälgi tema kätes ega pane oma sõrme neisse ega katsu oma käega tema külge.“

²⁶ Nädala pärast olid jüngrid majas koos ja Toomas oli ka nendega. Uksed olid suletud, ja Jeesus tuli ja seisis nende keskel.

„Rahu olgu teile!“ ütles ta. ²⁷ Siis ütles ta Toomasele: „Pane oma sõrm siia ja vaata mu käsi. Pane oma käsi mu külje haava sisse. Ära kahtle, vaid usu minusse!“

²⁸ „Minu Issand ja minu Jumal!“ vastas Toomas.

²⁹ „Sa usud minusse, sest nägid mind,“ ütles Jeesus talle. „Õnnelikud on need, kes ei ole mind näinud, kuid siiski usuvad minusse.“

³⁰ Jeesus tegi oma jüngritega olles veel palju tunnustähti, mida ei ole selles raamatus kirjas.

³¹ Kuid need on siia kirja pandud, et te võiksite uskuda, et Jeesus on Messias, Jumala Poeg, ja et uskudes temasse nagu ta on[§], oleks teil elu.

21

¹ Hiljem ilmus Jeesus jüngritele veel Galilea järve ääres.* See juhtus nõnda. ² Siimon

§ 20:31 20:31. Sõna-sõnalt „tema nimesse“. * 21:1 21:1. Sõna-sõnalt „Tibeeriase järve“.

Peetrus, Kaksik Toomas, Galilea Kaanast pärit Naatanael, Sebedeuse pojad ja veel kaks jüngrit olid koos.

³ „Ma lähen kalale,“ ütles Siimon Peetrus neile. „Me tuleme sinuga kaasa,“ vastasid nad. Nii läksid nad välja paati, kuid kogu öö ei püüdnud nad midagi.

⁴ Kui koidik saabus, seisis kaldal Jeesus, kuid jüngrid ei teadnud, et see on tema. ⁵ Jeesus hüüdis neile: „Sõbrad, kas olete midagi püüdnud?“

„Ei,“ vastasid nad.

⁶ „Heitke võrk välja paadist paremale ja te leiате kala,“ ütles ta neile. Nõnda nad heitsid võrgu välja ega suutnud seda vedada, sest selles oli nii palju kalu. ⁷ Jünger, keda Jeesus armastas, ütles Peetrusele: „See on Issand.“ Kui Peetrus kuulis, et see on Issand, pani ta mõned riided selga, kuna ta oli alasti, ja hüppas järve. ⁸ Teised jüngrid järgnesid paadis, vedades kalu täis võrku, sest nad ei olnud kaldast kaugel, ainult umbes sada meetrit. ⁹ Kui nad randusid, nägid nad tuld, mille peal küpses kala, ja leiba.

¹⁰ Jeesus ütles neile: „Tooge mõni kala, mille te just püüdsite.“ ¹¹ Siimon Peetrus läks paati ja tõmbas kalu täis võrgu kaldale. Seal oli 153 suurt kala, kuid võrk ei olnud siiski rebenenud.

¹² „Tulge ja sööge hommikusööki,“ ütles Jeesus neile. Keegi jüngritest ei julgenud talt küsida: „Kes sa oled?“ Nad teadsid, et see on Issand. ¹³ Jeesus võttis leiva ja andis selle neile ja ka kala. ¹⁴ See oli kolmas kord, mil Jeesus

oli pärast surnuist ülesäratamist jüngritele ilmunud.

¹⁵ Pärast hommikusööki küsis Jeesus Siimon Peetruselt: „Siimon, Johannese poeg, kas sa armastad mind rohkem kui neid?“[†]

„Jah, Issand,“ vastas ta, „sa tead, et ma armastan sind.“

¹⁶ „Hoolitse mu tallede eest,“ ütles Jeesus talle. „Siimon, Johannese poeg, kas sa armastad mind?“ küsis ta teist korda.

„Jah, Issand,“ vastas ta, „sa tead, et ma armastan sind.“

¹⁷ „Kanna hoolt mu lammaste eest,“ ütles Jeesus talle. „Siimon, Johannese poeg, kas sa armastad mind?“ küsis ta kolmandat korda.

Peetrus kurvastas, et Jeesus küsis talt kolmandat korda, kas ta armastab teda. „Issand, sina tead kõike. Sa tead, et ma armastan sind,“ vastas Peetrus talle.

„Hoolitse mu lammaste eest,“ ütles Jeesus.

¹⁸ „Ma räägin sulle tõtt,“ ütles Jeesus, „kui sa olid noor, riietasid sa end ise ja läksid sinna, kuhu tahtsid. Aga kui oled vana, sirutad sa käed ja keegi teine riietab sind, ning viib sind sinna, kuhu sa ei taha minna.“ ¹⁹ Jeesus ütles seda, et selgitada, missuguse surmaga pidi ta Jumalat austama. Siis ütles ta Peetrusele: „Järgne mulle.“

²⁰ Kui Peetrus ümber pööras, nägi ta neile järgnemas jüngrit, keda Jeesus armastas, seda,

[†] **21:15** 21:15. „Neid“: see võib viidata nende ümber olevatele objektidele kaluri ameti tähenduses, aga tõenäolisemalt viitab see teistele jüngritele. Siin on kõne all Peetruse armastus Jeesuse vastu.

kes oli õhtusöögi ajal end Jeesuse poole kallutanud ja küsinud: „Issand, kes su ära annab?“

²¹ Peetrus küsis Jeesuselt: „Aga mis temast saab, Issand?“

²² Jeesus ütles talle: „Kui ma tahan, et ta jääks siia elama kuni mu tagasitulekuni, miks on see sinu mure? Sina järgne mulle!“

²³ Sellepärast levis usklike hulgas ütlus, et see jünger ei sure. Aga Jeesus ei öelnud talle, et ta ei sure, vaid lihtsalt: „Kui ma tahan, et ta jääks siia elama kuni mu tagasitulekuni, miks on see sinu mure?“

²⁴ See jünger kinnitab juhtunut ja kirjutab selle kõik üles. Me teame, et tema sõnad on õiged. ²⁵ Jeesus tegi veel palju asju, ja kui kõik see üles kirjutada, siis ma kahtlen, kas kogu maailm mahutaks ära kõik raamatud, mis tuleks kirjutada.

Piibel Kõigile

The Holy Bible in Standard Estonian: Piibel Kõigile

copyright © 2023 Sihtasutus Piibel Kõigile

Language: Eesti (Estonian)

Contributor: Sihtasutus Piibel Kõigile

Ajakohane eestikeelne versioon, mis on Creative Commons BY-SA litsentsi kaudu kõigile vabalt kättesaadav.

Up-to-date Estonian language, made available freely to all through a Creative Commons BY-SA licence.

See versioon pakub hõlpsasti juurdepääsetavat tõlget, mida ei piira tavalised litsentsitasud ja autoriõigused.

This translation provides an easily-accessible translation that is not constrained by the usual issues of royalties and copyright permissions.

Paranduste korral palun meilida rebekahgallagher-poldaas@piibelkoigile.ee

In case of corrections, please email rebekahgallagher-poldaas@piibelkoigile.ee

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 11 Apr 2023
fd7cafa2-d5b6-5f5a-af14-8eaaa15bd2fe